

Kazimierz Surowiński, Mirosław Nowakowski

Kronika

Palestra 25/1(277), 143-172

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Oczekiwaniom na poprawę sytuacji w docenianiu roli prawa i prawników dał wyraz adw. R. Rudniewski w następujących słowach:

„(...) W naszym życiu codziennym powinno znaleźć się więcej miejsca dla prawa, niż było to dotychczas. Powiedzmy sobie wprost, że czynniki oficjalne mało interesowały się działalnością naszego środowiska. Nie doceniały rangi prawa i prawników. Nasze koła i zarządy (ZPP), które konstituowały się na przestrzeni lat, chciały, aby władze polityczne udzieliły im «posłuchania». Chodziło o wspólne ustalenie kierunków działania, poznanie się i przedstawienie wzajemnych oczekiwań. Niestety, w ciągu kilku kadencji nie doszło do takiego spotkania. Mamy nadzieję, że ten stan rzeczy ulegnie zmianie.”

*

W notatce pt. *Koszty zastępstwa adwokackiego*, zamieszczonej w gazecie „Gromada — Rolnik Polski” (nr 127 z dnia 21 października ub. r.), podano informację o wysokości opłat za czynności zespołów adwokackich za przygotowanie skargi na decyzję administracyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego i prowadzenie sprawy przed NSA, powołując podstawę prawną wymiaru tych opłat.

s.m.

KRONIKA

I. KRONIKA CENTRALNA

1.

Problemy adwokatury w komisji sejmowej

W przyjętym na posiedzeniu w dniu 28 października br. rocznym planie pracy Sejmowa Komisja Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości przewidziała omówienie problemów ad-

wokatury w marcu 1981 r. Na tym posiedzeniu Komisji będzie również omawiana kwestia obsługi prawnej jednostek gospodarki społecznej.

2.

Nominacje profesorskie w dziedzinie nauk prawnych

W dniu 22 października 1980 r. Przewodniczący Rady Państwa prof. Henryk Jabłoński dokonał uroczystego wręczenia w Belwederze kilkudziesięciu pracownikom naukowym nominacji

profesorskich, które w dziedzinie nauk prawnych otrzymali:

a) **tytuł profesora zwyczajnego:** Tadeusz Hanausek z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Karol Józef Sobczak z Uni-

wersytetu Warszawskiego, Franciszek Studnicki z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Sylwester Wójcik z Uniwersytetu Jagiellońskiego;

b) **tytuł profesora nadzwyczajnego:** Andrzej Całus ze Szkoły Głównej Pla-

nowania i Statystyki, Tomasz Wincenty Dybowski z Uniwersytetu Warszawskiego, Mirosław Gersdorf ze Spółdzielczego Instytutu Badawczego w Warszawie i Apoloniusz Kostecki z Uniwersytetu Warszawskiego.

II. Z ŻYCIA IZB ADWOKACKICH

Izba białostocka

Dnia 20.X.ub.r. w lokalu Zespołu Adwokackiego Nr 1 w Białymstoku odbyło się wspólne zebranie Podstawowej Organizacji Partyjnej przy Radzie Adwokackiej wraz z bratnimi Kołami Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Demokratycznego. Udział w zebraniu wzięli przedstawiciele Komitetu Wojewódzkiego Partii tow. Kostąpczuk.

Zebranie otworzył adw. Skalimowski i nawiązał do przeżywanego przez cały kraj kryzysu gospodarczego i politycznego. Odważnie i szczerze obnażone zostały słabości i wypaczenia, które doprowadziły do otwartego protestu klasy robotniczej. Zadaniem wszystkich uczciwych członków partii i bezpartyjnych jest jak najszybsze przezwyciężenie tego kryzysu i przełamanie trudności. Wojewódzka Rada Adwokacka, znając dobrze nastroje społeczeństwa i poglądy adwokatów-członków zespołów, niejednokrotnie sygnalizowała Naczelnej Radzie Adwokackiej postulaty i żądania, które zmierzały przede wszystkim do uwzględnienia konieczności dokonania zmian w ustawie o ustroju adwokatury, urealnienia wynagrodzeń za obronę spraw, dopuszczenia w większym zakresie adwokatów do udziału w radach narodowych i współrządzeniu państwem, do przełamania centralizmu biurokratycznego, tudzież do dopuszczenia adwokatury w pracach nad projektowaniem ustaw i do obsługi prawnej przedsiębiorstw, gdzie doświadczenie oraz znajomość

prawa dawałyby gwarancję praworządnych i ekonomicznie uzasadnionych rozstrzygnięć kierownictw zakładów pracy. Niestety, głosy adwokatów z terenu, a także postulaty w tym względzie wysuwane przez Naczelną Radę Adwokacką nie były brane pod uwagę.

Po tym wstępnym referacie rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której głos zabierali adwokaci: Lebensztejn, Boliński, Kozłara i Surowiński.

Adw. Lebensztejn jako przedstawiciel ZSL podkreślił, że na fali ogólnych przemian należy zacząć od własnego podwórka i postawić na wstępie pytanie, czy samorząd adwokacki pracuje prawidłowo. Centralizm biurokratyczny wszedł na co dzień w nasze życie i przekreślił samorządność adwokatury. Tymczasem jednostką podstawową samorządu jest zespół adwokacki, którego wola w pierwszej kolejności powinna być respektowana i uwzględniana przy podejmowaniu decyzji przez wyższe organa adwokatury. Zdaniem mówcy zbudowano hierarchicznie podporządkowane sobie organy, przy czym nie było jawności życia samorządowego. Uchwały Rady nie były podawane do publicznej wiadomości. Częste zmiany uchwał Wojewódzkiej Rady Adwokackiej przez Naczelną Radę Adwokacką doprowadzały do wewnętrznych konfliktów w samych zespołach i dzieliły środowisko adwokackie. Dołączył się do tego nieprawidłowy sposób wykorzystywania sumy z pobieranych ryczałtów, które powinny iść w pierw-

szej kolejności na zaspokajanie potrzeb tych zespołów, których członkowie te ryczały wypracowali.

Zasadniczym postulatem wysuwanym na fali ogólnej dyskusji w środowisku adwokackim jest żądanie powoływania poszczególnych rad adwokackich przez ogólne zebranie członków danej izby, z tym zastrzeżeniem, że przy większej liczbie członków możliwy byłby sposób ustalania reprezentacji danej izby przez wyłonionych delegatów. Natomiast organy Naczelnej Rady Adwokackiej powinny być powoływane przez Ogólnopolski Zjazd Adwokatów. Doświadczenie wykazało, że listy Frontu Narodowego nie zdały egzaminu i były niedemokratycznym przejawem rządzenia. Ogólnopolski Zjazd Adwokatury, poza zasadniczym swoim zadaniem wyboru organów NRA, mógłby ustalać kierunki polityki, przy czym całość spraw personalnych związanych z wpisem na listy adwokackie, rozmieszczeniem adwokatów w terenie i udzieleniem zezwoleń na przedłużenie okresu pracy w zespołach powinny należeć do wojewódzkich rad adwokackich, Naczelna zaś Rada Adwokacka pełniłaby w tych sprawach rolę instancji odwoławczej od decyzji poszczególnych rad, które znają dobrze swój teren i potrzeby obsługi prawnej.

Mówca krytycznie ocenił także działalność sądów i prokuratury, zwracając uwagę na wadliwą sprawozdawczość, która była bardzo optymistyczna, jeśli chodzi o liczbę popełnianych przestępstw, gdy tymczasem rzeczywistość przedstawiała się pod tym względem zupełnie odmiennie. Wreszcie zależność sędziego od administracji sądowej, brak kultury sądowej w czasie rozstrzygania spraw, jak również premiowanie sędziów z tytułu ściągalności grzywien i kosztów prowadziły do deformacji wymiaru sprawiedliwości. Właśnie palącym problemem jest sprawa kosztów zasądzanych za II instancję w sprawach karnych, która w

wielu wypadkach pozbawiała oskarżonego prawa do obrony. Wymiar sprawiedliwości na całym świecie jest deficytowy, a w Polsce Ludowej przynosił Skarbowi Państwa duże dochody.

Dziekan Wojewódzkiej Rady Adwokackiej adw. Ireneusz Boliński, nawiązując do ostatniego zebrania Naczelnej Rady Adwokackiej z udziałem poszczególnych delegatów z terenu, zwrócił uwagę na ogólnopolską tendencję wszystkich środowisk adwokackich do demokratyzacji adwokatury. Zostały opracowane tezy na Ogólnokrajowy Zjazd Adwokatury, który wytyczyłby dalsze kierunki rozwoju i dokonał wyboru naczelnych organów adwokatury. Zdaniem mówcy adwokatura jako całość powinna podlegać Radzie Państwa, a nie Ministrowi Sprawiedliwości.

Mówca poruszył również problem niezawisłości sądów postulując, by sędziowie Sądu Najwyższego byli powoływani czy też wybierani na stałe, a nie na określony okres danej kadencji, co dawałoby większą gwarancję prawidłowości orzecznictwa Sądu Najwyższego. Wreszcie postulat udziału adwokatów w organach legislacyjnych i w Sejmie, jak również w organach rad narodowych różnego szczebla w terenie może przyczynić się do usprawnienia pracy tych przedstawicielstw ludowych, albowiem adwokaci posiadają nie tylko wiadomości teoretyczne z zakresu prawa, ale również i bogate doświadczenie z codziennej praktyki.

Adw. Koziała podkreślił, że nas, jako adwokatów spełniających odpowiedzialną rolę w organach wymiaru sprawiedliwości, powinny obchodzić nie tylko problemy zawodowe, ale również ogólnokrajowe, gdyż jesteśmy częścią całego społeczeństwa, które szuka dróg wyjścia z kryzysu i środków naprawy Rzeczypospolitej. Adwokaci stykający się na co dzień z wieloma ludźmi jako klientami mogli obserwować narastające niezadowolenie społeczeństwa z

powodu niegospodarności, marnotrawstwa, a nawet szkodnictwa gospodarczego czy też nieudolności w zarządzaniu gospodarką narodową, jednakże sygnały te nie były w ogóle zauważane, a nawet lekceważone. Ograniczenie obywatela prawa do obrony przez wymierzanie wysokich opłat za II instancję nie miało nic wspólnego z wymiarem sprawiedliwości, a raczej miało na względzie dochód Państwa, który powinien być z natury rzeczy wypracowany w sferze produkcyjnej.

Adw. Surowiński zwrócił uwagę na charakterystyczny w ubiegłym dziesięcioleciu trend wyłączenia z kompetencji sądów szeregu spraw, które powinny być rozpoznawane przez czynnik fachowy, a nie przez członków różnych komisji, powoływanych często spośród

załóg robotniczych, których zadaniem jest przede wszystkim produkcja, a nie sądzenie bez znajomości podstawowych zasad prawa. Tak było ze sprawami ze stosunku pracy czy sprawami wypadkowymi albo rolnymi. Trzeba przywrócić właściwą rangę sądom i skupić w ich kompetencji całość orzecznictwa sądowego.

Na zakończenie przedstawiciel Komitetu Wojewódzkiego podziękował zebranych za rzeczową i konstruktywną dyskusję, nie pozbawioną często bardzo krytycznych uwag pod adresem dotychczasowych organów władzy. Uwagi te i postulaty posłużą nam — powiedział mówca — przy naprawie naszego życia politycznego i gospodarczego.

adw. Kazimierz Surowiński

Izba bydgoska

W dniu 6 września br. z udziałem dziekana Rady adw. Franciszka Wysockiego, kierownika szkolenia adw. Józefa Eichstaedta oraz patronów odbyło się uroczyste otwarcie nowego roku szkoleniowego aplikantów adwokackich Izby bydgoskiej.

W inauguracyjnym wystąpieniu adw. Józef Eichstaedt poruszył problemy dotyczące wzajemnych stosunków adwokata patrona z aplikantem adwokackim. Zaznaczył, że instytucja „patrona”, chociaż nie znana ustawie o ustroju adwokatury, w praktyce istnieje i spełnia należycie swoją rolę w kształtowaniu i wychowaniu aplikantów adwokackich, natomiast „kierowanie pracą” aplikanta adwokackiego przez kierownika zespołu (art. 89 u.o.u.a.) ma znaczenie raczej teoretyczne, gdyż praktycznie takie uprawnienia wykonuje adwokat, do którego aplikant został przydzielony. Mówca podkreślił też duże znaczenie, jaki ma właściwy dobór kandydatów na patronów i przydzielenie im aplikantów adwokackich, co

pozostawione jest decyzji dziekana, i to decyzji, która zgodnie z uchwałą Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 30 sierpnia 1957 r. („Palestra” z 1958 r. nr 1, str. 103) nie podlega zaskarżeniu. Adwokat patron bowiem, jako bezpośrednio sprawujący pieczę nad przydzielonym mu aplikantem, nie tylko przygotowuje go do zawodu w sensie opanowania warsztatu zawodowego, ale również ma ogromny wpływ na kształtowanie jego osobowości zgodnie z zasadami etyki adwokackiej i w duchu poszanowania godności zawodu.

Ważne jest więc — na co zwrócił uwagę adw. Józef Eichstaedt — aby patron i aplikant nie gubili z pola widzenia, poza ściśle określonymi celami i zadaniami aplikacji adwokackiej wskazanymi w art. 87 u.o.u.a., również problemów postawy etyczno-moralnej przyszłego adwokata. Zdaniem mówcy należy uczynić wszystko, aby okres szkolenia przebiegał w atmosferze wzorcowej i sumiennej pracy, życzli-

wości, wysokiej kultury i wzajemnego zaufania. Adw. Józef Eichstaedt wyraził nadto pogląd, że jedynie wspólnie uzgodnione przedsięwzięcia patrona, kierownika zespołu oraz kierownika szkolenia i wykładowców dadzą pożądane efekty szkolenia aplikanckiego, przy czym decydujące znaczenie w tym względzie ma postawa samego aplikanta, który przystępując do nauki zaszczytnego i ważnego społecznie zawodu adwokata, powinien stałe o powyższych problemach pamiętać.

Zabierając kolejno głos, dziekan adw. Franciszek Wysocki podziękował adw. Józefowi Eichstaedtowi za interesujący

wykład i życzył wszystkim aplikantom owocnej pracy w szkoleniu i zdobyciu we właściwym czasie z dobrymi wynikami tóg adwokackich.

Po spotkaniu dziekan Rady podejmował wszystkich kawą. W miłej i koleżeńskiej atmosferze wywiązały się serdeczne rozmowy o rozpoczynającym się okresie trudnej i ciekawej zarazem pracy.

Dodać wypada, że po spotkaniu aplikanci wybrali ze swojego grona starostę, którym ponownie został apl. adw. Roman Jasiakiewicz.

apl. adw. Mirosław Nowakowski

Izba częstochowska

W miesiącu maju br. odbył się w Częstochowie na kortach Klubu KS „Victoria” pierwszy częstochowski turniej tenisowy prawników, zorganizowany przez Radę Adwokacką w Częstochowie. W turnieju wzięli udział przedstawiciele wszystkich zawodów prawniczych, a jego celem była integracja środowiska prawniczego oraz propagowanie czynnego wyczynku. Turniej stał na wysokim poziomie sportowym i dostarczył uczestnikom wielu przeżyć i satysfakcji. Pierwsze miejsce w zawodach zajął aplikant adwokacki Krzysztof Baron, zwyciężając w finale prokuratora Ryszarda Misztalskiego. Dalsze miejsca zajęli: sędzia

SW Stanisław Puchała, mgr Zbigniew Widera, aplikant sądowy Andrzej Karpowicz i radca prawny Wojciech Kalinowski.

Na zakończenie turnieju odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów w lokalu Rady Adwokackiej. Dyplomy wręczał, składając jednocześnie gratulacje, dziekan Rady Adwokackiej w Częstochowie adw. Józef Lipiec. W imieniu uczestników głos zabrał Zbigniew Widera, który podziękował za zorganizowanie turnieju, podkreślając zarazem potrzebę organizowania tego rodzaju zawodów w przyszłości.

adw. Maciej Plebanek

Izba katowicka

W dniu 11 października br. odbyło się w lokalu Rady Adwokackiej w Katowicach zebranie kierowników Zespołów Adwokackich z terenu całej Izby. Przedmiotem zebrania było omówienie aktualnych zagadnień politycznych i zawodowych środowiska adwokackiego.

Zebranie zajął dziekan Rady Ad-

wokackiej adw. Stanisław Kaczmarek. Następnie adw. Michał Szeffer, sekretarz POP PZPR przy Radzie Adwokackiej, odczytał memoriał Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 6 września br. skierowany do I Sekretarza KC PZPR Stanisława Kani oraz pismo prezesa NRA dra Zdzisława Czeszejki-Sochackiego skierowane do Ministra Sprawie-

dlivości, zawierające protest przeciwko nowelizacji taksy adwokackiej bez porozumienia z NRA.

Adw. Jan Grochowicz poinformował o przesłaniu do Rady Adwokackiej w Katowicach projektu statutu Stowarzyszenia Adwokatów i Aplikantów Adwokackich w Łodzi oraz obszernie zreferował istotne postanowienia tego statutu.

W ożywionej dyskusji zabrali głos adwokaci: Apolinary Zaremba, Jerzy Stryjecki, Tadeusz Marski, Ignacy Szewczenko, Tadeusz Wojewódzic, Andrzej Rajpert, Aleksander Staszak, Lesław Spaltenstein, Alfred Niewolski i Zbigniew Wieczorek.

Zebrani wyrazili poparcie dla postulatów zawartych w memoriale NRA, a ponadto zgłosili obszerny wykaz postulatów podniesionych na zebraniach członków zespołów adwokackich. Najbardziej interesujące postulaty dotyczą likwidacji nadmiernej fiskalizacji wymiaru sprawiedliwości, a zwłaszcza uchylenia przepisów dotyczących opłat rewizyjnych za II instancję w sprawach karnych, położenia kresu tendencji do ograniczania zakresu działania sądów powszechnych, a zwłaszcza przywrócenia kompetencji sądów spraw ze stosunku pracy oraz spraw o odszko-

dowania związane z wypadkami w pracy. Poza tym wysunięto postulaty, aby zwołać Zjazd Adwokatury, rozszerzyć uprawnienia samorządu adwokackiego, a jednocześnie ograniczyć ingerencję ministra sprawiedliwości w sprawy adwokatury, dokonać demokratyzacji wyborów organów samorządu adwokackiego, uchylić art. 96 u.o.u.a., znieść udział prokuratora w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko adwokatom, znieść granicę wieku 70 lat. Żądano również zniesienia podatku od wynagrodzeń adwokackich, wypłacania zasiłków chorobowych adwokatom od pierwszego dnia choroby, wprowadzenia odpłatności wszystkich zastępstw z urzędu, zapewnienia pełnego udziału obrońcy w postępowaniu przygotowawczym, wprowadzenia zakazu łączenia funkcji samorządowych z funkcjami partyjnymi, podwyższenia diet i stawek za wyjazdy na zlecenie klienta własnym samochodem adwokata do kwoty 4,55 zł za km.

Dziekan Stanisław Kaczmarek dokonał podsumowania dyskusji oraz zapewnił zebranych, że wszystkie słuszne postulaty zostaną przedstawione na najbliższym posiedzeniu plenarnym NRA.

adv. Jan Grochowicz

Izba lubelska

Prawidłowe spełnianie zadań przez adwokatów, która ze swej istoty powołana jest do obrony praw człowieka i zasad sprawiedliwości społecznej, wymaga rozszerzenia jej samorządności, pogłębienia demokracji wewnętrznej oraz zapewnienia jej wpływu na proces tworzenia i stosowania prawa. Wychodząc z tych założeń Rada Adwokacka w Lublinie uchwałą z dnia 19 września br. powołała 28-osobową Komisję Problemową w celu opracowania przez nią dezyderatów i wniosków lubelskiego środowiska adwokackiego.

Pracę Komisji poprzedziły zebrania zespołów adwokackich, na których kolegi adwokaci zgłaszali postulaty i wnioski. Na ręce Komisji wpłynęły także propozycje rozwiązań od poszczególnych adwokatów.

Komisja Problemowa ukonstytuowała się w następującym składzie: przewodniczący — adv. Ireneusz Bieniaszkiewicz, wiceprzewodniczący — adv. Tadeusz Stępnia, sekretarz — adv. Mieczysław Jurkiewicz. Komisja powołała spośród swoich członków trzy zespoły robocze, które zajęły się zagad-

nieniami: zmian w ustroju adwokatury, funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz sprawami socjalno-bytowymi adwokatów.

Po kilku posiedzeniach przyjęto postulaty lubelskiego środowiska adwokackiego, które następnie skierowano do Komisji Prac Ustawodawczych Sejmu PRL i Naczelnej Rady Adwokackiej. W przygotowaniu są dezyderaty adwokatury lubelskiej pod adresem miejscowych władz w Lublinie.

Oto niektóre propozycje akceptowanych potem rozwiązań:

I. W zakresie zmian ustroju adwokatury:

- powołanie najwyższego organu korporacyjnego w postaci Krajowego Zjazdu Adwokatury z kompetencjami ustawodawczymi, wyborczymi i kontrolnymi,
- poddanie wyboru wojewódzkich organów samorządowych kompetencji walnego zgromadzenia wszystkich członków (nie delegatów) Izby, a wyboru NRA — delegatom poszczególnych izb, w głosowaniu tajnym i bezpośrednim,
- wprowadzenie zakazu sprawowania funkcji w organach samorządowych przez okres przekraczający dwie kadencje,
- wprowadzenie zakazu łączenia funkcji w NRA ze sprawowaniem funkcji w izbach,
- utworzenie przy Sądzie Najwyższym Izby d/s Adwokatury, złożonej z sędziów i adwokatów, która rozpatrywałaby odwołania od uchwał i decyzji NRA,
- zniesienie uprawnienia Ministra Sprawiedliwości w zakresie zawieszenia w sprawowaniu funkcji członków organów samorządowych oraz prawa wniosku o ich odwołanie, prawa sprzeciwu co do wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz prawa zawieszania adwokatów i aplikantów adwokackich w czynnościach zawodowych,
- uchylenie przepisu art. 96 u.o.u.a., jako oczywiście niesłusznego i naruszającego zasadę niezawisłości w orzekaniu dyscyplinarnym,
- zniesienie prawa prokuratora do uczestniczenia w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko adwokatom i aplikantom adwokackim,
- pozostawienie wyboru i odwołania kierownika oraz jego zastępcy wyłącznej kompetencji zebrania zespołu,
- przekazanie orzekania o niezdolności adwokata do wykonywania zawodu specjalnej pięciosobowej komisji, złożonej z dziekana i członków komisji dyscyplinarnej, odbywającej posiedzenie na rozprawie, po wysłuchaniu opinii biegłych, zainteresowanego adwokata i jego pełnomocnika,
- przywrócenie możliwości łączenia funkcji adwokata z funkcją radcy prawnego lub pracownika nauki,
- wprowadzenie 4-letniej aplikacji adwokackiej poprzedzonej egzaminem konkursowym, zamiast dotychczasowego systemu dwustopniowej aplikacji,
- uchylenie regulaminu z dnia 19.X. 1975 r. uchwalonego przez NRA w sprawie wykonywania zawodu w zespołach przez adwokatów w wieku emerytalnym, jako dyskryminującego adwokatów z powodu wieku,
- skreślenie, jako martwego, przepisu traktującego o wykonywaniu zawodu adwokata w społecznych biurach pomocy prawnej,
- zmiana obligatoryjnego, jako nieżyłociowego i nieuzasadnionego, wpisu b. sędziów i prokuratorów na listę adwokatów z pozostawieniem w tym względzie wpisu fakultatywnego.

II. W zakresie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości:

- zniesienie „fiśkalności” wymiaru sprawiedliwości naruszającej zasadę sprawiedliwości społecznej i ograni-

- czającej w istotny sposób prawo do obrony,
- przekazanie prowadzenia postępowania przygotowawczego do wyłącznej kompetencji prokuratury,
  - poddanie stosowania aresztu tymczasowego wyłącznej kompetencji sądów,
  - zagwarantowanie podejrzanemu prawa do korzystania z pomocy obrońcy od pierwszych czynności postępowania przygotowawczego,
  - ustalenie — w zakresie równości stron w procesie karnym — miejsca dla prokuratora poza stołem sędziowskim,
  - rozważenie celowości trójinstancyjności w postępowaniu sądowym, albowiem instytucja rewizji nadzwyczajnej nie spełnia pokładanych w niej nadziei,
  - dopuszczenie (w pełnym wymiarze) udziału adwokatów w postępowaniu przed komisjami rozjemczymi, odwoławczymi, radami nadzorczymi ZUS-u i w kolegiach d/s wykroczeń,
  - wprowadzenie letnich ferii sądowych z zawieszeniem biegu terminów procesowych w tym okresie,
  - wprowadzenie obowiązku sądów do doręczenia adwokatom protokołów z rozpraw,
  - rozważenie celowości utrzymania w dotychczasowym zakresie udziału ławników w postępowaniu sądowym,
  - wprowadzenie obowiązkowej zmiany składu sądującego w razie prze-

kazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu cywilnym,

- zaprzestanie dokonywania oceny pracy sądów na podstawie określonych wskaźników statystycznych, przynoszących w efekcie szkodę właściwie pojętemu dobru wymiaru sprawiedliwości.

III. W zakresie spraw socjalno-bytowych:

- zmiana taksy, podniesienie diety i stawki za korzystanie przez adwokata w sprawach służbowych ze swego pojazdu,
- zniesienie podatku od wynagrodzeń,
- obniżenie składki na rzecz ZUS-u,
- przyjęcie za podstawę obliczenia emerytury dochodów brutto,
- przyznanie zasiłku chorobowego dla adwokatów od pierwszego dnia choroby,
- zapewnienie większej możliwości korzystania z sanatoriów i kolonii dla dzieci,
- umożliwienie, na wniosek adwokata, wcześniejszego przechodzenia na emeryturę,
- wprowadzenie zasady odpłatności urlopów wypoczynkowych na zasadach ogólnych z funduszu ZUS-u,
- utworzenie specjalnego funduszu powypadkowego na pokrycie świadczeń w razie wypadków przy pracy,
- wprowadzenie płatnego urlopu macierzyńskiego na zasadach ogólnych z funduszu ZUS-u.

adv. Ferdynand Rymarz

Izba olsztyńska

I. W dniach 2, 3 i 16 maja ub. r. aplikanci z Olsztyńskiej Izby Adwokackiej: Halina Staniszevska i Wacław Misiarz zdawali egzamin w Izbie białostockiej. Na egzamin ustny aplikanci pojechali razem z dziekanem Rady Adwokackiej w Olsztynie *adv.*

Wojciechem Gryczewskim. W Białymstoku Komisji Egzaminacyjnej przewodniczył *adv.* Józef Marian Bołoz. Był obecny także dziekan Rady Adwokackiej w Białymstoku *adv.* Ireneusz Boliński, który w ciepłych słowach powitał wszystkich kandydatów zdają-

cych egzamin. Oprócz aplikantów z Izby białostockiej byli egzaminowani aplikacji z Izby olsztyńskiej i radcowie prawni.

Po złożeniu egzaminu wszyscy otrzymali dyplomy z życzeniami i kwiatami, a potem odbyło się krótkie uroczyste pożegnanie. Należy zaznaczyć, że aplikanci z Izby olsztyńskiej dobrze wypadli na egzaminie, co jest niewątpliwą zasługą systematycznego szkolenia aplikantów adwokackich w Olsztynie pod kierownictwem członka Rady adw. Ewarysta Grygla, który otacza młodzież opieką i czuwa nad doбором wykładowców i programem szkolenia. Apl. adw. Halina Staniszevska zdała egzamin z wynikiem bardzo dobrym.

W związku ze zdaniem egzaminem, w dniu 30 sierpnia ub.r. aplikanci złożyli ślubowanie w obecności dziekana i członków Rady Adwokackiej w Olsztynie. W ślubowaniu uczestniczyli także patroni aplikantów. Dziekan w serdecznych słowach życzył młodym adwokatom osiągnięć w pracy zawodowej, wspominał także o pracy społecznej, w której młodzi adepci adwokatury powinni brać jak dotychczas duży udział.

Adw. Halina Staniszevska podziękowała za życzenia i przyrzekła w imieniu byłych aplikantów z zapalem i solidnością włączyć się w nurt pracy zawodowej i społecznej.

II. W związku z pobytem w Polsce delegacji adwokatów z Austrii odwie-

dzili oni Radę Adwokacką w Olsztynie. Delegacji przewodniczył adwokat dr Harald Foglar-Deinhardstein, skarbnik międzynarodowej organizacji International Bar Association (IBA), której jest także członkiem adwokatura polska.

Adwokaci austriaccy zwiedzili Warmię i Mazury, zainteresowani atrakcyjnością naszego regionu pod względem zabytków historycznych i położenia geograficznego.

Delegacja złożona z 17 adwokatów spotkała się z członkami Rady Adwokackiej pod przewodnictwem dziekana oraz z adwokatami, którzy byli obecni w Olsztynie w tym czasie. Tłumaczem był adw. Józef Żuk, którzy przekazywał gościom interesujące wiadomości o warunkach pracy adwokatów w Polsce. Adwokaci austriaccy przybyli do Polski z inicjatywy prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej adw. dra Zdzisława Czeszejki-Sochackiego i zachęcali obecnych do odwiedzenia Austrii.

W czasie spotkania uzyskano ciekawe informacje dotyczące pracy adwokatów w Austrii. Między innymi korzystają oni z ferii sądowych co roku od 15 lipca do końca sierpnia; ponadto odliczane są od podatku adwokatom kwoty wpłacane na turystykę.

Goście byli ciepło przyjęci w sali klubowej, udekorowanej proporczykami o barwach obu narodów.

adw. Alicja Korsak-Soldatow

Izba warszawska

A. Uchwały Rady i informacje. Rada Adwokacka w Warszawie w dniu 11.IX.1980 r. podjęła następującą uchwałę:

„Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy!

Adwokatura warszawska zawsze brała czynny udział w sprawach dotyczących naszego Narodu. Adwokatura

warszawska strzegła także tego, co jest najdroższe dla każdego z nas w życiu korporacyjnym: samorządności naszego zawodu.

Adwokaci Warszawy brali aktywny udział w tworzeniu niepodległości Polski. Adwokatura Warszawy walczyła w okresie międzywojennym o swobody obywatelskie i zabierała głos we wszy-

stkich ważnych sprawach. W okresie okupacji przeszło 700 adwokatów Warszawy oddało swe życie w walce z najeżdżącą hitlerowskim. Po wojnie adwokaci Warszawy tworzyli zręby nowego socjalistycznego państwa.

Obecne dni dają wszystkim obywatelom i środowiskom możliwość włączenia się do procesu odnowy tak w sprawach ogólnych jak i środowiskowych.

W toku ogólnonarodowej dyskusji, w okresie konsultacji między władzą a obywatelem — nie może zabraknąć i naszego głosu. Adwokatura warszawska od wielu lat wskazywała na niedostatki w naszym życiu politycznym, gospodarczym i samorządowym. Dawały temu wyraz zgromadzenia delegatów, uchwały podejmowane przez Radę, postulaty zgłaszane przez zespoły.

Nie było jednak klimatu, który by sprzyjał załatwieniu nawet tych postulatów, co do których przyznawano nam rację. Nie można także powstrzymać się od wrażenia, że postulaty adwokatury nie były przekazywane i popierane w sposób należyty przez odpowiednie organa.

Wierzmy, że obecnie sytuacja ta ulegnie radykalnej zmianie. Wierzmy także, że obecnie istnieje możliwość umocnienia i w pełni urzeczywistnienia naszej samorządności w ogólnym procesie demokratyzacji życia w naszym kraju. Dlatego uważamy za swój obowiązek obywatelski i samorządowy przedstawić jeszcze raz w sposób pełny nasze postulaty.

Nas, adwokatów, interesują wszystkie sprawy naszego Narodu. Znamy z naszej codziennej działalności kłopoty i problemy ludzi pracy. Jednakże z racji naszego zawodu najbliższe są nam problemy:

- praworządności w naszym kraju,
- funkcjonowania aparatu wymiaru sprawiedliwości,
- rzeczywistej równości wobec prawa, a przede wszystkim uregulo-

- wania opłat w sprawach karnych,
- prawidłowości działań legislacyjnych,
- podniesienie rangi prawa w procesie zarządzania gospodarką.

Dla środowiska adwokackiego szczególnie ważne są problemy dotyczące ustroju adwokatury i sprawa podniesienia rangi zawodu, a więc:

- umacniania samorządności adwokatury,
- zapewnienia właściwej reprezentacji środowiska w organach adwokatury wybieranych w sposób demokratyczny,
- powołanie Krajowego Zjazdu Adwokatury,
- uregulowanie innych problemów ustroju adwokatury sygnalizowanych od wielu lat,
- zweryfikowanie regulaminów wewnętrznych.

Uważamy, że konieczne jest zapewnienie udziału adwokatów w tych wszystkich rodzajach postępowań, z których zostali oni wyrugowani. Uważamy, że decentralizacja gospodarki stwarza możliwości i potrzebę udziału adwokatów-członków zespołów w obsłudze prawnej jednostek gospodarki uspołecznionej. Radcowie prawni powinni uzyskać możliwość swobodnego i niezależnego działania w jednostkach, które obsługują. Uważamy za konieczne dopuszczenie przedstawicieli adwokatury do udziału w życiu politycznym i społecznym kraju stosownie do możliwości i kwalifikacji środowiska, jego walorów zawodowych i etycznych.

Rada Adwokacka stwierdza także pilną potrzebę rozwiązania następujących spraw bytowych środowiska:

- uregulowania odpłatności za obrony z urzędu,
- zniesienia podatku od wynagrodzeń,
- właściwego uregulowania zasiłków chorobowych,
- zapewnienia spokojnej starości,
- udzielenia pomocy przez miasto w uzyskiwaniu lokali dla zespołów,

— zmiany taksy przynajmniej przez umożliwienie kierownikowi zespołu podnoszenia w uzasadnionych wypadkach o 100% obowiązujących stawek.

Są to tylko niektóre problemy naszego środowiska wymagające natychmiastowego uregulowania.

Stanowisko Rady Adwokackiej w sprawach zasygnalizowanych w niniejszej uchwale nie wynika z koniunktury obecnej chwili. W toku ostatnich kadencji Rada zawsze reprezentowała takie stanowisko, które wypływało z konsultacji ze środowiskiem i miało służyć dobru adwokatury.

Jako organ samorządu odpowiedzialny przed swoim środowiskiem za swoją działalność i reprezentujący jego interesy, uważamy, że dobro adwokatury warszawskiej określa ramy naszego działania. Tak rozumieliśmy swoje zadania dotychczas, tak rozumiemy i obecnie, tak będziemy rozumieć je w przyszłości.

Uważając, że istnieje pilna potrzeba szybkiego skatalogowania spraw, które wymagają opracowania, Rada zwołuje na dzień 17.IX.1980 r. poszerzoną naradę kierowników zespołów. Rada prosi o pilne przekazywanie na ręce kierowników tych postulatów, których zasygnalizowanie członkowie naszej Izby uważają za celowe. Adwokaci nie wykonujący zawodu w zespołach proszeni są o przekazywanie swych uwag bezpośrednio Radzie. Skatalogowana i opracowana problematyka podniesionych spraw zostanie przedstawiona środowisku.

Apelujemy do wszystkich Kolegów o współdziałanie z Radą w wypracowaniu prawidłowego stanowiska całego środowiska adwokatury warszawskiej.”

*

W dniu 17.IX.1980 r. odbyło się poszerzone zebranie kierowników zespołów adwokackich i aktywu zespołowe-

go dla omówienia zagadnień wynikających z uchwały Rady z dnia 11.IX.1980 r. i zgłaszania postulatów środowiska adwokackiego. W zebraniu tym wzięła udział Komisja d/s Radców Prawnych oraz Zarząd Koła Adwokatów Emerytów i Rencistów. Na zebranie przybył prezes NRA adw. dr Zdzisław Czeszejko-Sochacki.

Otwarcia zebrania dokonał wicedziekan adw. Andrzej Rościszewski, a dziekan adw. Maciej Dubois — jako pierwszy mówca — stwierdził w imieniu Rady, że z radością wita przebiegający w Polsce proces odnowy. Rada wyraża uznanie dla sił, a przede wszystkim klasy robotniczej Wybrzeża, które doprowadziły do oczekiwanych przemian. Rada opowiada się za pełną demokratyzacją życia społecznego, gospodarczego i politycznego w naszym kraju i solidaryzuje się ze wszystkimi postępowymi siłami dążącymi do zmian. Zostało wreszcie przywrócone rzeczywiste znaczenie takim pojęciom, jak godność, odwaga, uczciwość. Rada uważa, że zmiany te mają charakter nieodwracalny. Następnie dziekan omówił problemy, w których — zdaniem Rady — środowisko powinno zająć stanowisko, a przede wszystkim zagadnienia dotyczące praworządności, samorządności, funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

W dyskusji wzięło udział 18 mówców. Do protokołu złożono 17 wniosków i postulatów.

*

Powołana na powyższym zebraniu w dniu 17.IX.1980 r. Komisja wnioskowa przedstawiła opracowane przez siebie materiały Radzie Adwokackiej, która na posiedzeniu w dniu 16.X.1980 r. podjęła uchwałę treści następującej:

„Rada Adwokacka w Warszawie na posiedzeniu w dniu 16.X.1980 r., po zapoznaniu się z wnioskami i materia-

łami opracowanymi przez Komisję wnioskową powołaną przez poszerzone zebranie kierowników zespołów adwokackich w dniu 17.IX.1980 r.,

I. Mając na uwadze, że w dniach 18—19.X.1980 r. odbędzie się plenarne posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej, którego tematyka jest poświęcona «Problemom, zadaniom i postulatom adwokatury w procesie odnowy życia społecznego w naszym kraju», postanawia przekazać opracowane dotychczas materiały i wnioski w postaci:

- 1) uchwały Rady Adwokackiej z dnia 11.IX.1980 r.,
- 2) protokołu poszerzonego zebrania kierowników zespołów adwokackich z dnia 17.IX.1980 r. wraz z załącznikami,
- 3) pełnych materiałów przygotowanych przez Komisję wnioskową do dyspozycji Plenum NRA,

stwierdzając zarazem, że poruszone i opracowane tam zagadnienia odzwierciedlają problemy dyskutowane w środowisku adwokatury warszawskiej i wymagają odpowiedniego wykorzystania.

II. W zależności od sposobu skorzystania z materiałów przez Plenum NRA i treści powziętych tam uchwał — podjąć dalsze decyzje o sposobie załatwienia wniosków.

III. Rada Adwokacka zwraca się do plenarnego posiedzenia NRA obradującego w dniach 18—19.X.1980 r. z postulatem, aby uznało za konieczne zajęcie na tym posiedzeniu stanowiska w przedmiocie:

- 1) uznania za konieczne zwołania w bieżącym roku Krajowego Zjazdu (zebrania) przedstawicieli adwokatury, którego zadaniem byłoby:
  - a) dokonanie oceny aktualnego stanu adwokatury polskiej,
  - b) zajęcie stanowiska środowiska co do zmian, jakie zachodzą w naszym kraju,
  - c) dokonanie oceny pracy organów samorządowych,

d) uchwalenie wniosków co do dalszego rozwoju adwokatury polskiej oraz przyjęcie postulatów zmian prawnych i organizacyjnych, jakie powinny być wprowadzone.

W Zjeździe tym wzięliby udział:

- a) członkowie Naczelnej Rady Adwokackiej,
  - b) przedstawiciele wszystkich rad adwokackich w liczbie od 1 do 2 w zależności od liczebności izb,
  - c) delegaci wybrani przez zgromadzenia (zebrania) izb w tajnym bezpośrednim głosowaniu w stosunku 1 delegat na 50 członków izby;
- 2) stwierdzenia, że istnieje pilna potrzeba opracowania projektu nowego prawa o adwokaturze i dla opracowania tego projektu powołanie przez plenum NRA specjalnej komisji.

Podstawowymi problemami, które wymagają rozwiązania, to rzeczywistość samorządność adwokatury realizowana przez:

- a) dokonywanie wyboru organów adwokatury w sposób demokratyczny (w zespołach, izbach adwokackich i naczelnych organach adwokatury), a poza organami naczelnymi — w sposób bezpośredni,
- b) zmianę zakresu nadzoru Ministra Sprawiedliwości,
- c) wprowadzenie instytucji Zjazdu Adwokatury.

Komisja przedstawiłaby także projekty zmian w obowiązujących wewnętrznie regulaminach;

- 3) stwierdzenia, że obecna sytuacja gospodarcza, społeczna i polityczna stwarza klimat pozwalający na zmiany przepisów prawa zmierzające do umożliwienia tak zespołom jak i adwokatom-członkom zespołów — przez nawiązanie stosunku pracy — obsługi prawnej jednostek gospodarki społeczno-

- nej oraz zobowiązania Prezydium NRA do wystąpienia w tej sprawie z odpowiednimi wnioskami. Do chwili ostatecznego uregulowania tej sprawy byłoby celowe wystąpienie o uchylenie zarządzenia nr 36 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26.IV.1964 r. w sprawie wytycznych dla obsługi prawnej jednostek gospodarki uspołecznionej przez zespoły adwokackie (Monitor Polski Nr 31, poz. 135);
- 4) wyrażenie poglądu, że szkodliwe jest z punktu widzenia interesów obywatela i praworządności uniemożliwienie udziału adwokata w wielu rodzajach postępowań, jak np. ze stosunku pracy, w sprawach rusowskich, paszportowych itp.;
  - 5) wyrażenia poglądu, że istnieje potrzeba uregulowania statusu radcy prawnego i stworzenia mu prawnych gwarancji właściwego wykonywania zawodu;
  - 6) zajęcia stanowiska, że istnieje pilna potrzeba uregulowania:
    - a) sprawy odpłatności za obrony z urzędu,
    - b) opłat za czynności zespołów,
    - c) zniesienia podatku od wynagrodzeń,
    - d) rozwiązywania sprawy zasiłków chorobowych;
  - 7) ustalenia, że gdyby do momentu wyborów nowa ustawa o adwokataturze nie weszła w życie, to w regulaminie wewnętrznym dotyczącym wyborów należy poczynić takie zmiany, które przyjmą zasady wyboru delegatów w stosunku 1 do 2, a w wyjątkowych wypadkach w stosunku 1 do 3, oraz możliwość głosowania na nieograniczoną liczbę kandydatów;
  - 8) zasadności dalszego obowiązywania regulaminu w sprawie zasad wykonywania zawodu w zespołach adwokackich przez adwokatów emerytów i rencistów oraz adwokatów w wieku emerytalnym. W toku dyskusji środowiskowej podnoszona jest stale sprawa konieczności uchylenia tego regulaminu zarówno z punktu widzenia celowości jego istnienia jak i zgodności z prawem, a w każdym razie modyfikacji przyjętych tam rozwiązań;
  - 9) reasumpcji uchwały Plenum NRA z dnia 2.II.1980 r. w kwestii akceptacji działań podejmowanych przez Prezydium NRA w sprawie załatwienia nowelizacji opłat za czynności zespołów adwokackich i związanych z tą nowelizacją problemów, albowiem w sprawach objętych uchwałą konieczne jest inne stanowisko tak Prezydium NRA jak i Plenum NRA;
  - 10) powołania przez Plenum NRA komisji, która na podstawie materiałów zebranych z rad adwokackich i uchwał Zjazdu Adwokatatury opracuje projekt aktualnego programu działania NRA i przedstawi go do zatwierdzenia Plenum NRA;
  - 11) ustalenia, że w pracach samorządowych powinna istnieć jawność życia korporacyjnego, a odpowiednie organa adwokatury powinny zapewnić środowisku szybką i rzetelną informację;
  - 12) uznania, że dla właściwej i szybkiej informacji środowiska powinna być wykorzystana w większym stopniu „Palestra”;
  - 13) powołania przez Plenum NRA komisji, która by opracowała postulaty i wnioski dotyczące spraw nie związanych bezpośrednio z ustrojem adwokatury, a zasygnalizowanych przez środowisko, które po akceptacji następnego Plenum NRA, Prezydium NRA przedstawiłoby odpowiednim czynnikiem.”
- *
- Materiały opracowane przez wymienioną wyżej Komisję wnioskową powołaną na zebraniu w dniu 17.IX.

1980 r. zostały w całości przekazane do zespołów adwokackich Izby, a ponadto stanowiły one m.in. podstawę do sformułowania tez dyskusyjnych na Zgromadzenie członków Izby w dniu 14.XII.1980 r.

*

W dniu 13.XI.1980 r. Rada Adwokacka podjęła następującą uchwałę:

„Rada Adwokacka w Warszawie, popierając przemiany społeczne, polityczne i gospodarcze zapoczątkowane porozumieniami w Gdańsku, Szczecinie i Jastrzębiu a realizowanymi przez cały Naród — przedstawia do dyskusji warszawskiego środowiska adwokackiego tezy zmierzające do usunięcia istniejących nieprawidłowości w zakresie praworządności, samorządności, niezawisłości i samodzielności organów wymiaru sprawiedliwości oraz obrony praw obywatelskich.”

Tezy dyskusyjne opracowane przez Radę Adwokacką w Warszawie na Zgromadzenie członków Izby w dniu 14.XII.1980 r.

Pragnąc uzyskać możliwie szerokie stanowisko środowiska zarówno w zakresie zagadnień natury ogólnej dotyczących obowiązującego systemu prawa i zasad jego funkcjonowania, jak i w sprawach wykonywania zawodu adwokackiego, samorządu adwokackiego i problematyki socjalno-bytowej adwokatury, Rada Adwokacka w Warszawie uchwałą z dn. 13.XI.1980 r. postanowiła zatwierdzić oraz przedstawić do dyskusji pod obrady Walnego Zgromadzenia Izby Adwokackiej tezy zawierające postulaty zgrupowane w czterech następujących działach, obejmujących swoim zakresem:

1. system obowiązującego prawa,
2. funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości,
3. wykonywanie zawodu oraz działalność samorządu adwokackiego,
4. zagadnienia socjalno-bytowe adwokatury.

Podstawę opracowania niniejszych tez stanowiły m.in. materiały z kolejnych zgromadzeń delegatów, a w szczególności z zebrania z dnia 27.IV.1980 r., wnioski poszczególnych zespołów adwokackich nadesłane w wykonaniu uchwały Rady Adwokackiej z dnia 11.IX.1980 r. oraz materiały przygotowane przez Komisję wnioskową powołaną w dniu 17.IX.1980 r. na rozszerzonym zebraniu kierowników zespołów adwokackich w Warszawie. Dysponując tego rodzaju materiałami zawierającymi szereg poważnych i daleko idących wniosków, Rada Adwokacka w Warszawie postuluje, co następuje:

I. W zakresie obowiązującego systemu prawnego:

1. Opracowanie, poprzedzonego publiczną dyskusją, projektu nowej ordynacji wyborczej do Sejmu i rad narodowych. Nowa ordynacja powinna ściśle odpowiadać zasadom wyrażonym w art. 2 i art. 100 Konstytucji PRL oraz gwarantować pełną i trwałą demokratyzację życia politycznego i społecznego.
2. Wprowadzenie powszechnej jawności aktów normatywnych oraz przyjęcie zasady, że wszelkie akty prawne powinny być wydawane na podstawie delegacji wynikającej z przepisu ustawy lub dekretu wydanego z mocy ustawy, jak również że normy nie publikowane w Dzienniku Ustaw, Monitorze Polskim czy odpowiednim Dzienniku Urzędowym nie mają mocy prawa i nie obowiązują.
3. Nowelizację kodeksu karnego zarówno w części ogólnej jak i szczególnej, zmierzającej do realizacji następujących założeń:
  - a) szerszego stosowania wolnościowych środków polityki karnej,
  - b) zniesienia kary śmierci,
  - c) ograniczenia oraz wydatnego obniżenia bardzo wysokich obec-

- nie tzw. progów kary pozbawienia wolności,
- d) ograniczenia nadmiernej represji ekonomicznej m.in. przez wprowadzenie zakazu orzekania kary grzywny obok kary konfiskaty mienia,
- e) nowego zdefiniowania pojęcia „wielkiej” i „znaczej” wartości a ponadto wszelkich zamienników ekonomicznych, w drodze odpowiedniego uwzględnienia zaistniałego oraz postępującego procesu inflacji.
- 4) Zmianę kodeksu cywilnego oraz przepisów związkowych w części dotyczącej zarówno obrotu jak i dziedziczenia nieruchomości rolnych w kierunku dostosowania ich do potrzeb gospodarki narodowej oraz ugruntowania na wsi poczucia stabilizacji indywidualnej własności rolnej.
5. Uchylenie przepisów ustawy z dnia 14.VII.1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. z 1969 r. Nr 22, poz. 159 z późniejszymi zmianami) w części dotyczącej ustanowienia na rzecz Skarbu Państwa prawa pierwokupu (wykupu).
6. Zmianę ustawy z dnia 12.VI.1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 20, poz. 105) przez przyznanie poszkodowanym pracownikom prawa dochodzenia dalej idących roszczeń, niż to zostało zakreślone w ustawie, przed sądami powszechnymi na zasadach ogólnych uregulowanych w kodeksie cywilnym.
7. Przekazanie sporów z zakresu prawa pracy specjalnym nowo utworzonym wydziałom sądów rejonowych z jednoczesnym:
- a) utworzeniem z okręgowych sądów pracy i ubezpieczeń społecznych instancji rewizyjnej w stosunku do orzeczeń sądów rejonowych w sprawach ze stosunków pracy,
- b) przekształceniem komisji rozjemczych w komisje mediacyjne, które w ramach dotychczasowej właściwości powinny mieć obowiązek rozpoznania każdej sprawy oraz prawo zakończenia sporu wyłącznie w formie ugody,
- c) zlikwidowaniem komisji odwoławczych.
8. Poddanie orzecznictwu Naczelnego Sądu Administracyjnego spraw z zakresu zobowiązań podatkowych oraz innych świadczeń pieniężnych, do których mają zastosowanie przepisy o zobowiązaniach podatkowych.
9. Zmianę przepisów ustawy z dnia 19.XII.1975 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 228) w zakresie obniżenia skali podatkowej.
10. Nowelizację ustawy z dnia 17.VI.1959 r. o paszportach (Dz. U. z 1967 r. Nr 17, poz. 81 z późniejszymi zmianami) polegającą na ustanowieniu obowiązku uzasadnienia decyzji odmawiających wydania paszportu oraz na wprowadzeniu sądowej ich kontroli.
11. Wydanie ustawy o prawie prasowym regulującej zakres obowiązków i uprawnień dziennikarzy oraz redakcji pism i czasopism, jak również zasady odpowiedzialności za nadużycia wolności prasy i przekazanie prasie danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy.
12. Wydanie ustawy regulującej kontrolę prasy, publikacji i widowisk, ograniczającej dotychczasowe swobodne uznanie organów administracji państwowej oraz wprowadzającą sądową kontrolę wydawanych w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- II. W zakresie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości:

1. Wprowadzenie zasady, że sędziowie Sądu Najwyższego są powoływani przez Radę Państwa na czas nie określony oraz że sędziogo Sądu Najwyższego można odwołać bez jego zgody jedynie wówczas, gdy ukończył 70 lat życia bądź gdy z przyczyn zdrowotnych stał się trwale niezdolny do pełnienia swoich obowiązków. Realizacja powyższych postulatów wymaga odpowiedniej nowelizacji art. 61 ust. 3 Konstytucji PRL oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 15.II.1962 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 11, poz. 54 z późniejszymi zmianami).
2. Zniesienie we wszystkich postępowaniach, w których ona obecnie występuje, instytucji rewizji nadzwyczajnej oraz wprowadzenie na jej miejsce możliwości zaskarżenia przez każdą ze stron wyroku lub orzeczenia drugiej instancji do Sądu Najwyższego. Podstawą postulowanej skargi do Sądu Najwyższego powinno być naruszenie przepisów prawa materialnego bądź też takie naruszenie przepisów prawa formalnego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy.
3. Konsekwentne realizowanie w praktyce zasady pełnej niezawisłości sędziowskiej, w szczególności przez:
  - a) wyeliminowanie wszelkiego rodzaju instrukcji oraz innych form administracyjnego nacisku, zmierzających do wpływania na wynik sprawy, lub kształtowanie orzecznictwa sądowego,
  - b) ograniczenie — tylko do wypadków wykładni prawa budzącego rzeczywiste wątpliwości interpretacyjne — wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej uchwalonych przez Sąd Najwyższy,
  - c) zaniechanie podejmowania uchwał o charakterze kierunkowym zawierających ogólne wytyczne kształtujące linie orzecznictwa
- oraz ustalające zasady represji karnej. W omawianej dziedzinie postuluje się uchylenie uchwały z dnia 17.X.1979 r. VII KZP 32/78 połączonych Izb Karnej i Wojskowej Sądu Najwyższego w sprawie niektórych nieprawidłowości w orzecznictwie sądów w sprawach karnych.
4. Wyeliminowanie z kryteriów oceny pracy poszczególnych sędziów oraz całych sądów i ich wydziałów, zarówno cywilnych jak i karnych — kryteriów statystyki, obejmujących m.in. liczbę osadzonych spraw, czas trwania postępowania sądowego, jak również wymiary orzeczonych kar oraz wypadki warunkowego zawieszenia kary pobawienia wolności.
5. Obniżenie opłat i kosztów sądowych — zarówno w sprawach karnych jak i cywilnych — oraz uregulowanie postępowania egzekucyjnego przez:
  - a) zmianę ustawy z dnia 23.VI.1973 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych, jako sprzecznej z konstytucyjnym prawem do obrony oraz międzynarodowymi porozumieniami dotyczącymi praw człowieka,
  - b) zmianę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.VI.1967 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych w brzmieniu znowelizowanym w 1973 r. przez obniżenie wpisów stosunkowych oraz ustalenie maksymalnej wysokości wpisów ostatecznych odpowiadających realnym możliwościom płatniczym społeczeństwa,
  - c) stosowanie przy egzekucji grzywien i kosztów sądowych zasad określonych w art. 151 k.k.w
6. Wprowadzenie górnej granicy wieku ławników.
7. Zapewnienie pełnej realizacji konstytucyjnego prawa każdego oby-

watela do obrony w drodze odpowiedniej nowelizacji k.p.k. zmierzającej do wprowadzenia w życie następujących zasad:

- a) powołanie instytucji sędziego śledczego, który jako jedyny organ miałby w postępowaniu przygotowawczym prawo stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztu,
- b) organ prowadzący postępowanie przygotowawcze powinien mieć obowiązek pouczenia podejrzanego przy przedstawieniu zarzutów o przysługującym mu prawie odmowy składania wyjaśnień,
- c) przesłuchanie w charakterze podejrzanego może nastąpić tylko po przedstawieniu zarzutów,
- d) na żądanie podejrzanego przy pierwszym przesłuchaniu powinien uczestniczyć wskazany przez niego obrońca,
- e) w postępowaniu przygotowawczym podejrzany powinien mieć zapewnioną możliwość swobodnego porozumiewania się ze swoim obrońcą bez udziału osób trzecich,
- f) obrońca bez żadnych ograniczeń powinien mieć możliwość zapoznania się w postępowaniu przygotowawczym z aktami sprawy przy opracowaniu zażalenia na zastosowanie aresztu tymczasowego,
- g) należy wyeliminować możliwość powierzenia w całości śledztwa organom MO,
- h) należy ograniczyć możliwość stosowania tymczasowego aresztowania w sprawach zagrożonych karą do 3 lat pozbawienia wolności,
- i) oskarżony niewinny nie może być skazany w postępowaniu przed sądem II instancji,
- j) w każdym wypadku niewinnienia lub umorzenia postępowania

oskarżonemu (podejrzanemu), w razie stosowania tymczasowego aresztowania, powinno przysługiwać prawo do odszkodowania.

8. Wyeliminowanie możliwości osadzania podejrzanych po wydaniu nakazu aresztowania w aresztach podległych organom MO w drodze odpowiedniego znowelizowania art. 209 k.k.w.
9. Zbadanie wszystkich wypadków, w których podejrzani podnoszą, że stosowano względem nich przemoc fizyczną albo w inny niedozwolony sposób wpływno na odebranie od nich wyjaśnień.
10. Wprowadzenie do statystyki GUS-u danych o przestępczości oraz o populacji więziennej.
11. Zmianę regulaminu więziennego oraz regulaminu ośrodka przystosowania społecznego, jak również przepisów o warunkowym przedterminowym zwolnieniu.
12. Wydatne podwyższenie stosowanych obecnie w zakładach karnych racji żywnościowych oraz uznanie za rzecz niedopuszczalną stosowanie rygorów więziennych przed uprawomocnieniem się wyroku.

III. W zakresie wykonywania zawodu oraz działalności samorządu adwokackiego:

1. Wydanie nowej ustawy o ustroju adwokatury, opierającej się na następujących zasadach:
  - a) zawód adwokacki może być wykonywany w zespole adwokackim do ukończenia 75 lat życia albo na radcostwach prawnych,
  - b) powoływanie kierowników zespołów adwokackich oraz organów izb adwokackich powinno się odbywać w drodze demokratycznych tajnych i bezpośrednich wyborów, bez formalnych ograniczeń co do liczby zgłoszonych kandydatów,
  - c) naczelné organy adwokatury powinny być wybierane w sposób

określony w pkt b przez Krajowy Zjazd Adwokatury. Delegatów na Krajowy Zjazd Adwokatury wybierają walne zgromadzenia poszczególnych izb adwokackich w proporcji jeden delegat na 30 członków izby,

d) prawo pełnienia określonej funkcji w organie adwokatury powinno ulec ograniczeniu do dwóch kolejnych kadencji,

e) nadzór Ministra Sprawiedliwości nad działalnością samorządu adwokackiego powinien być ograniczony do możliwości:

- uchylenia uchwały organów adwokatury sprzecznej z prawem,
- żądania wszczęcia przeciwko określonemu adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu postępowania dyscyplinarnego.

Zainteresowanemu organowi adwokatury powinno przysługiwać prawo zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzji Ministra Sprawiedliwości uchylającej uchwałę, jako sprzeczną z prawem,

f) należy stworzyć możliwość łączenia z członkostwem w zespole adwokackim pracy w charakterze zarówno pracownika nauki jak i radcy prawnego w wymiarze pół etatu,

g) zespoły adwokackie powinny uzyskać możliwość zajmowania się bez ograniczeń obsługą prawną jednostek gospodarki społecznej,

h) karalność dyscyplinarna oraz problematyka wchodząca w zakres pojęcia rękopijmi wykonywania zawodu mogą stanowić podstawę do skreślenia z listy adwokatów jedynie w wykonaniu prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej,

i) komisjom dyscyplinarnym należy zapewnić pełną swobodę w za-

kresie samodzielnego wyboru właściwej kary dyscyplinarnej z katalogu kar określonych w ustawie, odpowiednio dostosowanej do charakteru, wagi i okoliczności przewinienia dyscyplinarnego. Postępowanie dyscyplinarne powinno się toczyć bez udziału prokuratora,

j) należy zapewnić adwokataturze w skali ogólnej, wykraczającej poza granice indywidualnych spraw, realny wpływ na tworzenie funkcjonowania oraz interpretowania prawa, w szczególności przez:

- składanie Radzie Państwa okresowych sprawozdań z funkcjonowania prawa ocenianego z punktu widzenia ochrony praw i interesów obywateli,
- opiniowanie projektów aktów ustawodawczych,
- uczestnictwo w Radzie Legislacyjnej,
- wyrażanie stanowiska w sprawie projektu wytycznych w wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej oraz uczestniczenie w postępowaniu przed Sądem Najwyższym przy ich uchwalaniu.

2. Uchylenie regulaminu Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19.X.1975 r. w sprawie zasad wykonywania zawodu w zespołach adwokackich przez adwokatów emerytów i rencistów oraz adwokatów w wieku emerytalnym.

3. Wprowadzenie zastępstwa adwokackiego we wszystkich sprawach majątkowych i osobowych, bez względu na rodzaj i charakter organu rozpoznającego sprawę. W szczególności zastępstwo adwokackie należy dopuścić w sprawach:

a) przed komisjami rozjemczymi i odwoławczymi z zakresu prawa pracy — do czasu przeprowadzenia reformy systemu orzekania,

- b) o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego,
  - c) paszportowych,
  - d) spadków otwartych za granicą. Praktycznie realizacja tego postulatu będzie możliwa przez uchylenie ust. 4 art. 4 ustawy z dnia 19.XII.1975 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 228) w części dotyczącej zastrzeżenia, że podatkwowi od spadków nie podlegają należności z zagranicy tylko wówczas, gdy zostały zrealizowane za pośrednictwem polskiego urzędu konsularnego.
4. Wprowadzenie z funduszków Skarbu Państwa realnej odpłatności za prowadzenie przez adwokatów spraw z urzędu, w granicach co najmniej przeciętnej wysokości opłat pobieranych przez zespoły adwokackie.
5. Wydanie ustawy o obsłudze prawnej jednostek gospodarki uspołecznionej, opierającej się na następujących zasadach:
- a) radca prawny powinien być całkowicie niezależny przy wykonywaniu czynności zawodowych oraz podlegać organizacyjnie bezpośrednio kierownikowi jednostki zatrudniającej,
  - b) zarówno nawiązanie jak i rozwiązanie stosunku służbowego z radcą prawnym powinno nastąpić na podstawie decyzji jednostki nadrzędnej,
  - c) należy zachować dotychczasowy wymiar godzin pracy radcy prawnego obejmujący 1,5 etatu,
  - d) wynagrodzenie radcy prawnego powinno się kształtować na poziomie wynagrodzenia głównego specjalisty lub głównego księgowego bądź wynagrodzenia równorzędnego tym stanowiskom w jednostce zatrudniającej,
  - e) należy przyjąć, że radcy prawnemu przysługuje dodatkowe wynagrodzenie z tytułu prowadzenia procesów arbitrażowych w wysokości 2% wartości przedmiotu sporu. Wysokość tego rodzaju wynagrodzenia nie może przekraczać w ciągu roku kalendarzowego 6-miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego pobieranego w danym zakładzie pracy,
  - f) opinii radcy prawnego wymagają w szczególności decyzje łączące się ze skutkami prawnymi oraz zarządzenia wydawane przez kierowników zakładu pracy,
  - g) powierzenie nadzoru nad obsługą prawną j.g.u. Ministrowi Sprawiedliwości,
  - h) wprowadzenie odpowiedzialności adwokatów radców prawnych wyłącznie przed organami dyscyplinarnymi izb adwokackich.
- IV. W zakresie spraw socjalno-bytowych adwokatury:
1. Opracowanie nowych przepisów w sprawie wynagrodzeń za czynności zawodowe adwokatów, uwzględniających również wyodrębnione środki na potrzeby utrzymania zespołów adwokackich w formie 30—50% zryczałtowanych dopłat.
  2. Zniesienie obowiązku opłacania przez adwokatów-członków zespołów adwokackich podatku od wynagrodzeń.
  3. Zniesienie górnego pułapu wynagrodzenia adwokatów-członków zespołów adwokackich przez uchylenie przepisu § 1 ust. 2 lit. b regulaminu Funduszu Samopomocy Koleżeńskie przy NRA z dnia 14.XI.1964 r. z późniejszymi zmianami.
  4. Przyznanie adwokatom-członkom zespołów adwokackich prawa do zasiłków chorobowych ZUS-u poczynając od pierwszego dnia choroby. Powyższe wymaga stosownej zmiany przepisów, m.in. ust. ust. 1, 2 i 3 okólnika nr 1 ZUS z dnia 12.I.1976 r. znak Zn-003-7/75 w sprawie wypłaty świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w czasie

- choroby i macierzyństwa adwokatów-członkom zespołów adwokackich oraz art. 76 u.o.u.a. i § 37 rozp. Ministra Sprawiedliwości w sprawie zespołów adwokackich, na które to przepisy powołuje się ten okólnik.
5. Do czasu zniesienia podatku od wynagrodzeń — przyjęcie za podstawę wymiaru rent i emerytur dla adwokatów członków zespołów adwokackich wynagrodzenia brutto wraz z kwotami odpisywanymi na Fundusz Urlopowy.
  6. Objęcie adwokatów przepisami w sprawie wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, a tym samym uchylecia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10.VIII.1978 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 85) w części dotyczącej adwokatów-członków zespołów adwokackich.
  7. Wprowadzenie ferii sądowych.
  8. Uznanie pracy zawodowej adwokata za uprawniającą do dodatkowej powierzchni mieszkalnej w lokalach podlegających szczególnej kontroli najmu i spółdzielczych oraz do zwiększonej powierzchni całkowitej domów jednorodzinnych.
  9. Zabezpieczenie potrzeb lokalowych zespołów adwokackich.

*

Ponadto Rada Adwokacka podjęła następujące dalsze uchwały:

1. Na posiedzeniu w dniu 3.VII.1980 r. Rada Adwokacka przyjęła do wiadomości sprawozdanie z działalności Pracowniczej Poradni Lekarskiej Rady Adwokackiej w Warszawie za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 1980 r. Oceniono z zadowoleniem rozwój ambulatorium i jego znaczną przydatność dla środowiska oraz omówiono możliwość utworzenia gabinetu fizykoterapii i poszerzenia działalności lekarza stomatologa.
  2. Na posiedzeniu w dniu 11.IX.1980 r. członkowie Rady w toku dyskusji stwierdzili, że informacja zawarta w nrze 6 „Palestry” z czerwca 1980 r. dotycząca sprawozdania z nadzwyczajnego posiedzenia NRA z dnia 2.II.1980 r. nie odpowiada rzeczywistości przebiegowi obrad ani treści protokołu i prowadzi do dezinformacji środowiska. Podnoszono także, że nie wydaje się słuszne, by memoriały wychodzące w imieniu całej adwokatury miały charakter poufny.
- W związku z powyższym Rada Adwokacka postanowiła:
- „1) wystąpić do Redakcji „Palestry” o stosowne sprostowanie komunikatu zawartego w nrze 6 „Palestry” z czerwca 1980 r. w oparciu o rzeczywistą treść protokołu plenarnego posiedzenia NRA z dnia 2.II.1980 r.;
  - 2) wyrazić pogląd, że wszystkie dokumenty dotyczące środowiska, a wychodzące z organów adwokatury, powinny być konsultowane ze środowiskiem, nie mieć charakteru poufnego i być dostępne dla adwokatury.”
3. W związku z uchwałą Rady z dnia 11.IX.1980 r. dotyczącą sprostowania komunikatu zawartego w nrze 6 „Palestry” z czerwca 1980 r. Naczelny Redaktor „Palestry” adw. Z. Skoczek pismem z dnia 11.X.1980 r. poinformował, że w nrze październikowym „Palestry” zostanie opublikowany protokół nadzwyczajnego posiedzenia NRA z dnia 2.II.1980 r. wraz z informacją o stanie załatwienia sprawy nowelizacji opłat za czynności zespołów adwokackich i związanych z tym problemów. Rada Adwokacka postanowiła wyrazić podziękowanie Naczelnemu Redaktorowi „Palestry” adw. Z. Skoczkowi za powyższą informację i wyrazić przekonanie, że publikacja, o której mowa w piśmie z dnia 11.X.1980 r., poprzedzona zostanie zamieszczeniem

uchwały Rady z dnia 11.IX.1980 r. lub wzmianką o jej treści.

4. Rada Adwokacka, zaniepokojona licznymi głosami środowiska oraz znanymi materiałami dotyczącymi sposobu i okoliczności związanych z rejestracją NSZZ „Solidarność”, postanowiła na posiedzeniu w dniu 5.XI.1980 r. zapoznać się z materiałami w tej sprawie. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi na poprzednim posiedzeniu Rady przedyskutowano powyższy problem.

Na wstępie dziekan adw. M. Dubois odczytał treść uchwały Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 27.X.1980 r. w sprawie sposobu postępowania Sądu Wojewódzkiego w Warszawie w przedmiocie rejestracji związków zawodowych, a nadto treść artykułu Zbigniewa Łakomskiego zamieszczonego w „Trybunie Ludu” z dnia 5.XI.1980 r. pt. „Ostatnie słowo należy do Sądu” oraz treść uchwał Zespołów Adwokackich Nr 26 i Nr 36 w Warszawie w tej sprawie. W toku dyskusji wszyscy obecni członkowie Rady wyrazili głęboki niepokój na tle nieprawidłowości działania Sądu Wojewódzkiego, jak również atmosfery, która towarzyszyła rejestracji NSZZ „Solidarność”. Wobec nieprawomocności orzeczenia Sądu Wojewódzkiego, po przedyskutowaniu zgłoszonych uwag i rozważeniu zaprezentowanych materiałów — Rada Adwokacka postanowiła powrócić do powyższej sprawy po uprawomocnieniu się powyższego orzeczenia.

5. Na posiedzeniu w dniu 13.XI.1980 r. Rada Adwokacka w Warszawie wyraziła zadowolenie z treści postanowienia Sądu Najwyższego dotyczącego rejestracji NSZZ „Solidarność” i umożliwiającego prowadzenie działalności tego Związku w formie przewidzianej statutem, a także rozładującego niebezpieczne

napięcia społeczne wynikłe skutkiem naruszającego prawo orzeczenia Sądu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 24.X.1980 r.

6. Na posiedzeniu w dniu 13.XI.1980 r. Rada Adwokacka w Warszawie podjęła dalsze uchwały w następujących sprawach:

— Rada Adwokacka w Warszawie wyraża uznanie wszystkim Kolegom adwokatowi oraz doc. drowi hab. Wiesławowi Chrzanowskiemu, byłemu egz. apl. adw. Izby Warszawskiej, za ich wkład pracy i pomoc przy powstaniu NSZZ „Solidarność”.

— Rada Adwokacka postanawia przekazać ze środków Rady kwotę 10 000 zł na konto Społecznego Komitetu Budowy „Pomnika Poległych Stoczniovców 1970” oraz zwraca się do zespołów Izby z apelem o przekazywanie darów pieniężnych pochodzących od członków bezpośrednio na konto Komitetu w NBP O/M Gdańsk nr 19044-93871-181-62 Odpis uchwały przekazać Społecznemu Komitetowi Budowy oraz wszystkim zespołom Izby.

— Mając na uwadze zdecydowane postulaty środowiska warszawskiego i zbieżne stanowiska innych Izb Adwokackich oraz nawiązując do treści pkt III-8 uchwały Rady z dn. 16.X.1980 r., Rada Adwokacka w Warszawie wzywa Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej do niezwłocznego odstąpienia od stosowania postanowień regulaminu w sprawie zasad wykonywania zawodu w zespołach adwokackich przez adwokatów emerytów i rencistów oraz adwokatów w wieku emerytalnym — do czasu podjęcia ostatecznej decyzji przez najbliższe Plenum NRA. Rada Adwokacka ma na uwadze, że postanowienia tego regulaminu pozbawione są

podstawy prawnej, a nadto podlegają obecnie sądowej kontroli NSA.

- Wobec informacji, jakoby Krajowy Zjazd Adwokatury miał być zorganizowany na terenie Poznania, Rada Adwokacka w Warszawie, mając na uwadze ogromne znaczenie Zjazdu dla dalszego działania adwokatury polskiej i powołując się na powziętą w tej mierze uchwałę plenarnego posiedzenia NRA i na pogląd Komisji Zjazdowej wyrażony w dniu 4.XI.1980 r. oraz potwierdzając swój pogląd wyrażony w uchwale z dnia 5.XI.1980 r., stwierdza z całą stanowczością, że pierwszy po niemal 20 latach Zjazd ten, dla podkreślenia jego rangi, powinien się odbyć w stolicy kraju, co będzie kontynuowaniem istniejących tradycji.

*

Na posiedzeniu w dniu 30.XI.1980 r. Rada Adwokacka postanowiła wysłać delegację wraz z wieńcem od adwokatury warszawskiej na uroczystości odsłonięcia „Pomnika Poległych Stoczniowców 1970” w Gdańsku.

*

Pod tytułem: „Obrońców prawo do obrony — samorządność i niezależność adwokatury nie jest tylko naszą sprawą wewnętrzną” dziennik „Kurier Polski” zamieścił w numerze 11 z 12.X.1980 r. wywiad Janiny Paradowskiej z dziekanem Warszawskiej Rady Adwokackiej adw. Maciejem Dubois. Wywiad ten, jak wynika ze wstępu, stanowi głos przedstawiciela adwokatury w obywatelskiej dyskusji o urzeczywistnieniu samorządności, demokracji i praworządności. Mówiąc o roli adwokatury udzielający wywiadu stwierdził: „My po prostu, aby pełnić funkcje zawodowe, musimy mieć

poczucie praworządności i niezależności niejako we krwi. Nie możemy być urzędnikami, podlegającymi aparatowi państwowemu, gdyż tym samym nie istniałoby żadne gwarancje prawidłowej obrony praw obywatelskich. I dlatego musimy mieć oparcie w naszej organizacji środowiskowej, nie innej, lecz właśnie samorządnej i niezależnej. Samorządność i niezależność adwokatury jest więc nie tylko naszą sprawą wewnętrzną, ale również, a może i przede wszystkim, ogólnospołeczną. Jest jedną z gwarancji praworządności w ogóle.”

Następnie Dziekan Rady określił podstawowe kierunki toczącej się dyskusji środowiskowej, wysuwając na plan pierwszy problemy związane z praworządnością i procesami legislacyjnymi, a w szczególności konieczność gwarancji rzeczywistego i pełnego udziału adwokata w postępowaniu przygotowawczym, należytego nadzoru prokuratorskiego nad śledztwem i dochodzeniem, dostępności wymiaru sprawiedliwości dla niezamożnych obywateli oraz zagwarantowania adwokatom rzeczywistego udziału w tworzeniu prawa.

W wywiadzie wskazano również na nikły udział przedstawicieli zawodu adwokackiego w najwyższym organie ustawodawczym oraz we władzach terenowych.

W dalszej części wywiadu dziekan Rady omówił podstawową problematykę samorządową i socjalno-bytową adwokatury, stwierdzając m.in., że niepełny i ograniczony charakter samorządu adwokackiego uwarunkowany jest obecnie obowiązującym systemem wyboru władz oraz zbyt szerokimi uprawnieniami nadzoru państwowego.

*

Z działalności Komisji Doskonalenia Zawodowego

W dniach 3, 4 i 5.X.1980 r. odbyło się sympozjum ogólnopoznawcze w DPTA w Grzegorzewicach.

Wydawnictwa Biblioteki KDZ

W ramach „Biblioteki Komisji Doskonalenia Zawodowego” ukazały się kolejne pozycje wydawnicze pt.:

- „Prawo do mieszkania spółdzielczego na tle państwowej gospodarki lokalami” autorstwa adw. L. Myczkowskiego.
- „Zasady wykonywania zawodu adwokackiego”. Autor — adw. dr Zdzisław Krzemiński — omawia problemy niezawisłości adwokatury w ujęciu historycznym, tajemnicy zawodowej, immunitetu adwokackiego oraz etyki.

Z działalności Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich

Komisja zorganizowała w dniach 5, 6 i 7 grudnia 1980 r. w DPTA w Grzegorzewicach sympozjum o roli biegłych w procesie.

*

W trakcie posiedzenia Rady Adwokackiej w dniu 20.XI.1980 r. złożyło uroczyste ślubowanie 8 egzaminowanych aplikantów adwokackich.

*

Spotkanie z doc. drem hab. Wiesławem Chrzanowskim
i adw. Janem Olszewskim

Mając na uwadze zainteresowanie środowiska — Rada Adwokacka w Warszawie zorganizowała w dniu 4.XII.1980 r. spotkanie z doc. drem

hab. Wiesławem Chrzanowskim i adw. Janem Olszewskim w celu wygłoszenia przez nich prelekcji na temat międzynarodowych konwencji o ochronie pracy oraz informacji o przebiegu postępowania rejestracyjnego NSZZ „Solidarność”. Spotkanie cieszyło się ogromną frekwencją.

*

W dniu 29.XI.1980 r. w Klubie Adwokata w Warszawie (Al. Ujazdowskie 49), odbyło się uroczyste spotkanie dla uczczenia 150 rocznicy Powstania Listopadowego 1830 r. z przedstawieniem tematu przez Instytut Historyczny UW i częścią poetycko-muzyczną w wykonaniu wybitnych artystów warszawskich.

Opracował adw. A. Konopka

B. Wizyta delegacji adwokatury paryskiej w Warszawie. Na zaproszenie Rady Adwokackiej w Warszawie przebywała w dniach 18—22 września 1980 r. delegacja adwokatury paryskiej pod przewodnictwem dziekana Rady Adwokackiej w Paryżu adw. Jeana Couturon. Gości powitał na lotnisku w dniu 18.IX.1980 r. dziekan Rady wraz z członkami Prezydium Rady i Komisji Współpracy z Zagranicą.

O pobycie delegacji adwokatury paryskiej w Polsce pisaliśmy już bardziej szczegółowo w poprzednim numerze „Palestry” (nr 11—12 z ub. roku). Przypominamy tylko, że w dniu 19 września 1980 r. odbyło się w siedzibie Rady Adwokackiej w Warszawie spotkanie towarzyskie delegacji z palestrą warszawską, na którym dziekan Rady Paryskiej adw. Jean Couturon wygłosił przemówienie poświęcone problemom i pracy adwokatury paryskiej. Podajemy niżej tekst tego interesującego przemówienia:

„Panie Dziekanie!

Drodzy Koledzy!

Zapraszając mnie do złożenia wizyty w Polsce, daliście adwokaturze paryskiej, którą tu reprezentuję, powód do uzasadnionej dumy. Ale daliście też dziekanowi, którym jestem, powód do głębokiego wzruszenia, gdyż jako dziekan wielkiej i znakomitej adwokatury paryskiej, najstarszej adwokatury w naszym kraju, odnajduję polską ziemię, od której oderwałem się w 1939 r., a więc 41 lat temu, gdy jeszcze byłem wyrostkiem. Ale nigdy nie uważałem, aby ta rozłąka oznaczała pożegnanie na zawsze.

Bóg jeden wie, jak ukochałem tę ziemię, te miasta, Wasz lud, Wasz kraj jak drugą moją ojczyznę. Bóg jeden wie, jak dorosły mężczyzna dobrze pamięta dziecko, którym był ongiś, a dziecko to, którym byłem, było szczęśliwe tu, w Czestochowie, gdzie pozostawiło cząstkę swojego serca.

Jak to się dzieje, że człowiek tak się przywiązuje do ziemi? Dlaczego tak bardzo kocha się te miejsca, w których się żyło, to światło lata, światło zimy, wielkie lasy, rozległe równiny, pracowite miasta, a także kobiety i mężczyźni, jakimi jesteście? Tajemnicze więzy zbliżają nas nawzajem, Polaków i Francuzów, i to już od wieków. Wynika to ze specyficznego sposobu ustosunkowania się do życia z odwagą i rozumem, a także z niezależnością, wynika to również z tego, że nasze dwa narody od wieków bronią z uporem swojej spuścizny kulturalnej, swego języka, swojej wiary i wszystkiego, co utożsamia cywilizację i Naród, który chce pozostać tym, czym jest.

Opuściłem Wasz kraj w przeddzień wybuchu tej strasznej wojny, która wszystko zmiądzzyła, która chciała

zniekształcić przedmioty, sumienia, dogmaty, granice. Ale Francja pozostanie Francją i Polska pozostanie zawsze Polską. Ją właśnie, wierną swej historii, odnajduję w Warszawie 1980 r. Jestem szczególnie szczęśliwy z tego powodu, że w tych ważnych dniach jestem między Wami, ponieważ spotykam się z Wami zarówno jako adwokat jak i w charakterze dziekana Paryskiej Rady Adwokackiej. I jestem szczęśliwy, że mogę z Wami porozmawiać w tym charakterze, ponieważ nas, adwokatów, łączy dodatkowa wspólnota, posłannictwo, którego jesteśmy depozytariuszami i którym powinniśmy promieniować w naszych krajach z korzyścią dla kobiet i mężczyzn, którzy zwracają się do nas. Albowiem i Wy, i my stawiamy czoła wyzwaniu rzuconemu nam przez współczesne społeczeństwo i nie jest rzeczą istotną, czy chodzi tu o społeczeństwo kapitalistyczne, czy też socjalistyczne; istota, racja bytu naszego zawodu jest wieczna, jak wieczna jest nasza misja. Dla naszych współobywateli jesteśmy, według łacińskiego słowa *advocatus*, tymi, których wzywa się na pomoc, opiekunami, na których się polega, ucieczką przed niebezpieczeństwem, przed przeciwnościami. Ani Wy, ani my nie uganiamy się za korzyściami materialnymi.

Żaden adwokat, nawet u nas, nie robi majątku, a dziedziczone majątki rodzinne spuścizny niemal całkowicie zaniknęły. Tak więc pragniemy tylko żyć we względnym dobrobycie, który pozwoliłby nam mieć czas na rozważania i na pracę po to, abyśmy byli użyteczni.

Siła polityczna? Już jej nie mamy dziś we Francji, choć mieliśmy ją 50 lat temu (mieliśmy w 1939 r. 250 deputowanych i senatorów, w tym 51 byłych ministrów). Obecnie liczba adwokatów w parlamencie i w rządzie

jest znacznie niższa niż była jeszcze nie tak dawno: wynosi dzisiaj mniej więcej 40 osób. A przecież adwokat jest szczególnie stworzony do wypełniania misji politycznej: zna ustawy i ich słabości, umie osądzać wartość ludzi, nie są oni dla niego anonimowymi pionkami, bo mają swoje oblicze, swoją indywidualność, jest on specjalistą od obrad. Krótko mówiąc adwokat byłby politykiem rozsądnym i ludzkim. Zamiast niego nowoczesne społeczeństwa wolą często technokratów lub urzędników.

Adwokat nie czerpie więc swej siły ani z potęgi ekonomicznej, które nie ma, ani też ze znaczenia politycznego, które mu się kwestionuje. Gdzie więc znajdujemy naszą siłę i naszą rację istnienia jeśli nie w proklamowaniu i w obronie etyki człowieka (mam na myśli jednostkę)? Cóż możemy stwierdzić?

Prawie wszędzie na całym świecie w różnym stopniu władze twierdzą, że dla dobra ludzi mogą zagarnąć wszystkie funkcje społeczne. Ale skoro tak się dzieje, to nie jesteśmy jedynie obrońcami naszych klientów przed innymi obywatelami, lecz również — i to we wszystkich krajach — ich obrońcami przed władzą i administracją państwową. Mamy ważne zadanie do spełnienia dla utrzymania równowagi, która pozostawiałaby jednostce niezbędną część życia osobistego i wolnej woli. Jesteśmy w istocie wszędzie obrońcami jednostki: mężczyzny, samotnej kobiety, którym każde społeczeństwo powinno zapewnić osobiste prawa. Nie jesteśmy więc władzą, ale z konieczności — przeciwstawieniem władzy. Oczywiście łatwiej to głosić niż uzyskać, ale na tym właśnie polega głęboka racja misji adwokata od zarania dziejów. Każdy człowiek powinien zawsze móc znaleźć niezależnego adwokata do obrony swych praw.

Tę misję, tę niezbędną niezależność adwokata powinny zaakceptować władze w imię najwyższego dobra całego społeczeństwa. A my musimy zrozumieć, że nie jest to łatwe, że politycy, wyżsi urzędnicy, sędziowie z natury rzeczy mają skłonność do uważania, że to oni właśnie najbardziej są powołani do tego, aby znać i osądzać potrzeby obywateli... nawet jeżeli się mylą. Toteż trudno im tolerować, a jeszcze trudniej zaakceptować takiego krępującego pośrednika z zewnątrz, jakim jest adwokat. Nikt nie godzi się dobrowolnie na kogoś, kto może go krępować, kogoś, kto przeszkadza.

Takie wszelako pojmowanie zadań adwokata należy osiągnąć. Taka jest cena prawdziwej demokracji i do nas, adwokatów, należy dążenie do jej uzyskania. Któż bowiem inny niż my mogliby podjąć się tego zadania? Podstawą naszej etyki jest obrona jednostki — jej praw i jej doświadczeń. Takie jest spoivo, które nas łączy bez względu na ideologie, bez względu na granice. Takie jest przeznaczenie, które wyznacza nasz ideał, bez względu na to, z jakiego kraju pochodzimy. Taka jest cena, jaką płacimy za surowej pojmowanie wartości człowieka. Takie jest pole, na którym spotykają się nasze zawody, choć Polska i Francja są oddalone od siebie.

Sprawa etyki ma dla mnie, dziekana Paryskiej Rady Adwokackiej, najistotniejsze znaczenie. Kieruje ona naszym przeznaczeniem, a ponieważ jesteśmy obrońcami prywatnych interesów, przeto musimy walczyć o uzyskanie i zachowanie niezależności, która dla nas jest nie tylko prawem, ale i obowiązkiem.

I wierzę mi, że w Paryżu, Bonn, Brukseli czy w Rzymie powinniśmy być ciągle czujni. To właśnie powie-

działem w Paryżu, w styczniu 1980 r., wobec przedstawicieli wszystkich zaproszonych palestr, przybyłych z wielu krajów Europy, Afryki i Ameryki.

Wszędzie bowiem władze mają skłonność do ograniczania naszego działania pod pretekstem, że jesteśmy współnikami naszych klientów. Oczywiście nie powinniśmy być współnikami, ale społeczeństwo powinno tolerować fakt, iż bronimy naszych klientów w sposób całkowicie swobodny, nawet jeśli ta obrona może krępować lub nie podobać się sędziom czy władzom. Taka jest cena demokracji i dlatego państwo powinno się zgodzić na tę rolę adwokata, gdyż ma ona pierwszorzędne znaczenie w społeczeństwie, w którym człowiek zachowuje jakąś wartość.

Myślę jednak, że poza tymi naprawdę podstawowymi sprawami zainteresują Was również problemy, jakie napotykamy we Francji.

Proszę się więc najpierw dowiedzieć, że we Francji jest 14 000 adwokatów, z czego 35%, to znaczy 5 400, należy do Izby paryskiej. Mamy w Paryżu 1 800 aplikantów, a wśród tych 5 400 adwokatów i aplikantów jest 1 700 kobiet.

Ze względu na te liczby adwokatura paryska znacznie odbiega od innych palestr francuskich. Na przykład Marsylia, druga co do wielkości adwokatura francuska, liczy jedynie 600 adwokatów. Dlatego też wszystkie problemy uwidaczniają się w Paryżu w ostrzejszy sposób niż gdzie indziej.

Jak wygląda nauka zawodu adwokackiego u nas? Od dziesięciu lat rocznie zgłasza się do samej Paryskiej Rady Adwokackiej połowa młodych ludzi z całej Francji, którzy

chcą zostać adwokatami. Czyni to 380 osób, których udaje nam się umieścić u patronów w charakterze adwokatów współpracujących. Ci młodzi ludzie musieli odbyć uprzednio 4-letnie studia na wydziale prawa i zdać egzamin zdadności do pełnienia zawodu adwokata. W ciągu 3—5 lat aplikacji muszą oni opanować swój zawód, ale już od samego początku są bardzo zajęci pracą, toteż nieregularnie uczęszczają na szkolenia zawodowe. Z tego względu jesteśmy w trakcie przeprowadzania reformy polegającej na tym, żeby po ukończeniu uczelni, a przed wpisem na listę adwokacką ci młodzi ludzie przygotowali się przez rok do wykonywania zawodu adwokata. Musimy więc ustalić tu pewne wzory, z którymi będą musieli się zapoznać po to, aby mogli w przyszłości wykonywać swój zawód, wykorzystując przy tym swe wiadomości teoretyczne i łączyć je z ćwiczeniami praktycznymi, gdyż nie będzie to wprawdzie uniwersytet, ale jeszcze i nie wykonywanie zawodu.

Podobnie jak u Was, ta młodzież w ogromnej większości chce obrać sobie siedzibę w Paryżu. Nie udaje nam się przekonać ich, aby zapisali się do izb odległych o 50 czy 100 km od Paryża, w których początki zawodu byłyby dla nich znacznie łatwiejsze.

Bo trzeba o tym wiedzieć, że życie adwokata w Paryżu jest trudne nie tylko dla początkujących, ale również dla osiadłych tu od dawna. Wykonujemy swój zawód w trojaki sposób:

- 1) jedni adwokaci wykonują go indywidualnie w swych mieszkaniach, gdzie mieszkają z najbliższą rodziną. Tak właśnie jest w moim wypadku: część mieszkania poświęcam na kancelarię, mam bowiem czterech adwokatów, którzy oprza-

cowują sprawy w charakterze moich współpracowników, tzn. z pewną niezależnością, której nie mieliby urzędnicy;

- 2) inni adwokaci łączą się w stowarzyszenia (zespoły). Wynajmują lokal w celach wyłącznie zawodowych, razem pracują i dzielą między siebie koszty i honoraria, tak jak to wynika z ich umowy wzajemnej;
- 3) wreszcie niektórzy adwokaci tworzą specjalne spółki, które się nazywają „zawodowymi spółkami cywilnymi” dla wykonywania w tych ramach zawodu adwokata.

Koszty związane z prowadzeniem kancelarii (obejmujące honoraria współpracowników i wynagrodzenie personelu) wahają się w Paryżu od 35% w najskromniejszej kancelarii prywatnej (indywidualnej) do 50 lub 60%, jeśli chodzi o przeciętną kancelarię, i dochodzą do 80% w kilku bardzo potężnych spółkach cywilnych. Każdy z adwokatów musi też płacić podatki, których stopa osiąga 50 lub 60% w stosunku do obrotu. Wynagrodzenie francuskiego adwokata nie jest krępowane limitem; ustawa stanowi, że jest ono uzgadniane przez adwokata i klienta. Biorąc jednak pod uwagę koszty związane z prowadzeniem kancelarii, należy zauważyć, że z trudem może je pokryć tylko ten, kto zarabia od 4 do 8 tys. franków miesięcznie.

Dla przykładu podam tu, że wynagrodzenie za sprawę rozwodową o nieskomplikowanym charakterze może wynieść 5 tys. franków, a nieraz znacznie więcej. Niektórzy jednak adwokaci zadowolają się w takich wypadkach wynagrodzeniem w wysokości 3 tys. franków, nie mając przy tym najmniejszej gwarancji, że takie wynagrodzenie wystarczy im na pokry-

cie kosztów prowadzenia kancelarii. Ale trzeba też dodać, że francuski adwokat prowadzi sprawy handlowców i spółek handlowych, a są to bez wątpienia poważni klienci.

Dla osób niezamożnych istnieje w sprawach cywilnych pojęcie adwokata z urzędu; w wypadku takim państwo płaci adwokatowi wynagrodzenie ryczałtowe, zupełnie niewystarczające. W sprawach karnych obrońca z urzędu występuje za darmo. Wszystko to stanowi, rzecz jasna, duże obciążenie zawodu.

W obecnych czasach, podobnie jak to dzieje się także w innych krajach, ludność coraz częściej odwołuje się o rozstrzygnięcie do wymiaru sprawiedliwości. Wynikają z tego równorodne problemy, które można ująć następująco:

- 1) przede wszystkim więc — i to właśnie z powyższych względów — liczba 5 400 adwokatów w Paryżu wcale nie jest nadmierna. Ale obrona z urzędu stawia duże problemy, ponieważ ryczałtowe wynagrodzenia państwa wynosi najwyżej 1080 fr. za poprowadzenie sprawy od początku do końca, a z naszych wyliczeń wynika, że w Paryżu taka kwota nie pokrywa nawet kosztów;
- 2) liczba sędziów jest stanowczo niewystarczająca. Do swojego zawodu dostają się oni po egzaminie konkursowym, po zdaniu którego studiują przez 2 lata w Państwowej Szkole Sędziów i Prokuratorów (Ecole Nationale de la Magistrature) w Bordeaux. W rezultacie mamy bardzo młodych sędziów, brak jest natomiast takich, którzy byłiby w wieku od 35 do 45 lat. Toteż wielu adwokatów przechodzi w tej chwili do sądownictwa. Liczba sędziów we Francji przekracza 4 000;

3) czas trwania procesu nie stwarza problemu w sprawach cywilnych, natomiast w postępowaniu karnym śledztwo trwa zbyt długo. W sprawach cywilnych postępowanie w pierwszej instancji trwa przeciętnie od 8 do 10 miesięcy, jeżeli tylko sprawa nie nastęrcza jakichś specjalnych trudności. Postępowanie apelacyjne trwa mniej więcej taki sam okres. Sprawy jednak o charakterze pilnym mogą być rozpoznawane znacznie szybciej.

Na zakończenie parę jeszcze słów o wykonywaniu zawodu adwokackiego w ramach tzw. wspólnoty europejskiej. Otóż Traktat rzymski wprowadził w tej kwestii swobodę świadczeń i siedziby, przy czym Sąd w Luksemburgu wyraźnie orzekł na ten temat, że adwokaci prowadzą działalność gospodarczą, która podlega klauzulom Traktatu. Jeżeli zaś chodzi o tę swobodę świadczeń, to polega ona np. na tym, że angielski adwokat może przyjechać do Paryża i prowadzić tu sprawę, z tym tylko zastrzeżeniem, że sprawę tę musi on prowadzić wspólnie z francuskim adwokatem i w myśl francuskich przepisów. W tej chwili dyskutujemy nad sprawą swobody wyboru siedziby, która by np. londyńskiemu adwokatowi pozwoliła mieć stałą kancelarię w Paryżu (oczywiście na zasadzie wzajemności).

Omawiana kwestia daje pojęcie o wielkiej różnicy zachodzącej między prawem angielskim a prawem kontynentalnym. Wszyscy adwokaci kontynentalni życzą sobie tego, aby adwokat np. angielski, obierający siedzibę na kontynencie, podporządkował swoją działalność adwokacką miejscowemu prawu. Natomiast Brytyjczycy, których działalność jest znacznie bardziej rozległa niż adwokatów kontynentalnych, pragną — przeciwnie —

działalność tę prowadzić wszędzie w ramach swoich przepisów.

Gdyby tak miało być, to trzeba by było koniecznie zmienić nasze własne przepisy, tak abyśmy mogli walczyć na naszej ziemi z konkurencją ze strony naszych sąsiadów równą bronią. Sprawy te mogą mieć istotne znaczenie, jeżeli się pomyśli, że we Francji jest 14 000 adwokatów, w Niemczech Zachodnich 29 000 adwokatów, a we Włoszech aż 100 000 adwokatów.

Nasz zawód przechodzi obecnie ogromne zmiany. Jest stosunkowo młody: przeciętna wieku adwokata w Paryżu wynosi 40 lat. Zmieniło się już wiele przepisów. Tak więc adwokat może wchodzić w skład zarządu spółki, może obracać funduszami należącymi do jego klientów, może zawierać umowy (zawieranie umów należało dotychczas do notariuszy). Patrzymy w przyszłość z ufnością i odwagą.

Takie są nasze problemy.

Jestem szczęśliwy, że mogę Wam o nich mówić. Jestem szczęśliwy, że jestem tu wśród Was, zwłaszcza w takiej chwili. Wiemy, że obecnie w Polsce stawiacie czoła bardzo trudnym problemom. Życzę Wam, aby Wasze wysiłki mogły w ten sposób zbliżyć do siebie Wschód i Zachód. Wiedźcie w każdym razie o tym, jak bardzo nasze myśli są blisko Was w czasie tych gorących dni.

W imieniu 5 400 adwokatów paryskich, a także 14 000 adwokatów francuskich pragnę przekazać Wam wyrazy naszej przyjaźni i naszego poparcia. Wszyscy o Was myślimy, o Waszym kraju, o Polsce:

- o Polsce dzisiejszej,
- o Polsce jutrzejszej,
- o Polsce wiecznej!"

Opracował adw. A. Konopka

C. W dniu 21 października 1980 r. z okazji XXXVII rocznicy zorganizowania Ludowego Wojska Polskiego odbyło się uroczyste spotkanie członków Rady i Koła z kierownictwem wojskowego wymiaru sprawiedliwości i sędziami Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w sali konferencyjnej Rady z udziałem: prezesa Izby Wojskowej Sądu Najwyższego gen. bryg. Kazimierza Lipińskiego, zastępcy Prokuratora Generalnego PRL — Naczelnego Prokuratora Wojskowego gen. bryg. Józefa Szewczyka, z-ców prezesa IWSN: płka Andrzeja Kaszyckiego i płka Henryka Kostrzewy, szefa wydz. kadr IWSN ppłka Mieczysława Wolnickiego, z-cy szefa Sądu WOW płka Eugeniusza Dudzika i sędziów SWOW.

Spotkanie otworzył dziekan Rady Warszawskiej adw. Maciej Dubois, który przywitał przybyłych gości w imieniu środowiska adwokatury warszawskiej, Rady Adwokackiej i Koła Obrońców Wojskowych i nadmienił, że spotkanie z okazji święta Wojska Polskiego jest traktowane przez obrońców wojskowych także jako ich święto. Życzył przedstawicielom Wojskowego Wymiaru Sprawiedliwości pomysłowości w życiu osobistym i zawodowym oraz podniósł, że niezależnie od tradycyjnych i zwyczajowych życzeń okolicznościowych szacunek i sympatia innych jest tym, co powinno sprawiać największą satysfakcję — a właśnie taki szacunek i sympatię zaszkarbił sobie w środowisku adwokackim wojskowy wymiar sprawiedliwości — i że ponadto kraj nasz przechodzi trudne chwile, ma miejsce kryzys zaufania w naszym życiu społecznym i politycznym, ale kryzys ten, który w jakimś stopniu dotknął wszystkie dziedziny życia, nie dotyczy więzi Wojska Polskiego ze społeczeństwem; także w katalogu najtrudniejszych problemów nie występują sprawy związane bezpośrednio z wymiarem spra-

wiedliwości. Wyrażając wdzięczność wojskowemu wymiarowi sprawiedliwości za dobrze pojęte współdziałanie i współpracę z Kołem Obrońców Wojskowych oraz pomoc w doskonaleniu zawodowym, dziekan życzył wszystkim obecnym dobrej atmosfery.

Następnie zabrał głos gen. bryg. Kazimierz Lipiński, który m. in. powiedział:

„Stało się już tradycją, że z okazji Dnia Wojska Polskiego kierownictwo Izby Wojskowej SN spotyka się na zaproszenie Zarządu Koła z obrońcami wojskowymi Warszawy. Spotkania takie stwarzają okazję:

- do przypomnienia historycznej drogi, jaką przebyły nasze Siły Zbrojne, oraz do bezpośredniego przekazania serdecznych żołnierskich pozdrowień w imieniu sędziów wojskowych wszystkim obrońcom wojskowym, a szczególnie tym, którzy przez lata chodzili w mundurach wojskowych, a dziś są już w rezerwie, oraz
- do podkreślenia znacznego udziału obrońców wojskowych w dziele tworzenia warunków ścisłego przestrzegania prawa w wojsku, utrwalania dyscypliny i porządku wojskowego.

Współdziałając z sądami i prokuraturą w wymiarze sprawiedliwości, obrońcy wojskowi rzetelnie spełniają swoje ustawowe zadania, łącząc obowiązki obrony oskarżonych przed sądem z interesem społecznym ochrony prawa przed zamachami. Dostrzegają przy tym potrzeby profilaktycznego oddziaływania na środowiska wojskowe. Przyjmijcie więc, towarzysze i koleżdy, serdeczne nasze podziękowania oraz wyrazy wysokiego uznania za wielkie zawodowe i polityczno-społeczne walory reprezentowane w waszej pracy.

Symbolicznym, moralnym wyrazem wysokiej oceny ze strony kierownictwa Resortu Obrony Narodowej pracy obrońców wojskowych na rzecz przestrzegania prawa w Siłach Zbrojnych są przyznawane corocznie przez Ministra Obrony Narodowej medale „Za Zasługi dla Obronności Kraju”. Tym wszystkim, którym z okazji 37 rocznicy powstania Ludowego Wojska Polskiego nadane zostało to odznaczenie, serdecznie gratuluję. Uważam, że ten widoczny wyraz uznania będzie jeszcze jedną zachętą do dalszego do-

skonalenia przez Was udziału w wojskowym wymiarze sprawiedliwości.”

Następnie gen. bryg. Kazimierz Lipiński udekorował medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju”: — srebrnym — adw. Macieja Dubois, — brązowymi: adw. Kazimierza Jachowicza i adw. Jerzego Jankowskiego.

W imieniu odznaczonych podziękował za odznaczenia adw. Kazimierz Jachowicz.

Spotkanie przebiegało w serdecznej atmosferze i zakończyło się przy tradycyjnej lampce wina.

adw. Aleksander Dubrowski

Izba zielonogórska

Adw. Eugeniusz Stankiewicz

Adw. Eugeniusz Stankiewicz urodził się 28 lipca 1908 r. w Lubnej (obecne woj. krośnieńskie) w rodzinie chłopskiej. Uczęszczał do gimnazjum w Przemyślu, ukończył Wydział Prawno-Ekonomiczny Uniwersytetu Poznańskiego. W latach 1936—1939 i 1946—1948 odbywał aplikację adwokacką w Poznaniu, Starogardzie, Inowrocławiu i Gorzowie Wlkp.

Rada Adwokacka w Poznaniu uchwała z 5 czerwca 1948 roku wpisała go na listę adwokatów z siedzibą w Gorzowie Wlkp. Prowadził tam najpierw kancelarię indywidualną, a następnie od 1 stycznia 1953 r. był członkiem Zespołu Adwokackiego Nr 1, potem Nr 2, a po likwidacji tego Zespołu znowu Nr 1, w którym wykonywał funkcję kierownika od 16.XII.1978 r. Z dniem 1.V.1978 r. przeszedł na emeryturę, ale pracował nadal w ograniczonym wymiarze godzin, poświęcając swój czas głównie na pracę kierowniczą w zespole.

W 1959 roku został wybrany wicedziekanem Rady Adwokackiej w Zielonej Górze i funkcję tę pełnił jeszcze

przez dalsze dwie kadencje do 1970 roku; w tym charakterze przewodniczył zespołowi wizytatorów, wzorowo wywiązując się z powierzonych mu obowiązków samorządowych. W kadencji lat 1976—1979 był członkiem Rady Adwokackiej. Za całokształt pracy zawodowej i samorządowej Prezydium NRA uchwałą z 30.VI.1977 r. przyznało mu Złotą Odznakę „Adwokatura PRL”.

Był wybitnym prawnikiem, a swoimi rzeczowymi i kulturalnymi wystąpieniami na rozprawach zdobył sobie szacunek i sympatię sędziów i prokuratorów. Był też cenionym wychowawcą młodzieży adwokackiej, doskonałym organizatorem, powszechnie lubianym kolegą.

Adw. Eugeniusz Stankiewicz zmarł 16 sierpnia 1980 r. w Bydgoszczy i tam został pochowany. Żegnali go serdecznymi słowami w imieniu Izby zielonogórskiej dziekan Rady Adwokackiej adw. Czesław Dużyński, a w imieniu kolegów regionu gorzowskiego — adw. Henryk Paczkowski z Gorzowa Wlkp.

adw. Stefan Cieślak